

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo Laikraštis. Lietuvos Vyčių Organizacijos Organa

Tomas V. Gruodžio-December 20 d., 1918 m. No. 16 (57)

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill.
Under Act of March 3, 1879.

Published and distributed under permit (No. 528) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

"VYTIS" (The Knight)
Published Semi-Monthly by the LIETUVOS
VYČIAI (Knights of Lithuania).
SUBSCRIPTION RATES:

Yearly\$2.00
6 Months 1.00
In Foreign Countries Yearly..... 2.50
Advertising rates on application. All communications must be addressed:

"VYTIS"
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

"VYTIS"
Jaunimo Dvisavaitinis Laikraštis
Leidžia Lietuvos Vyčiai.

PRENUMERATA:
Metams\$2.00
Pusmečiui 1.00
Pavienis Numeris10
Į Užrubežį Metams 2.50

"VYTIS"
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

LINKĖJIMAI.

Iš priežasties Kristaus gimimo ir Naujų Metų švenčių, sveikinų gerbiamus Lietuvos Vyčių organizacijos narius, linkėdamas šias kiekvienam krikščioniui brangias šventes praleisti su nauja sau, mūsų organizacijai, o ypač Tėvynei-Lietuvai.

Lai mūsų jaunimo organizacija ateinančiais metais, įsistiegiarbištumas žymiai pramintų takelį prie laisvės neprigulmingos Lietuvos ir pastatymo mūsų Tėvynės ant krikščioniškai-demokratiškų pamatų.

Lai mūsų jaunimo organizacija ateinančiais metais, įsistiegius nuosavą spaustuvę, dar labiau sustiprėja ir susilaukia dvigubo skaičiaus narių.

Linkiu, kad busiančiu metu Liet. Vyčių organizacijos narių širdys daugiau palinktų prie viso to, kas yra prakilnu bei gražu, o lyra ir knyga lai draugauja mums!

A. J. ALEKSIS,

L. Vyčių Centro pirmininkas.

“Vyčio” redakcija siūnčia nuoširdžiausius savo velijimus organizacijos nariams, artimiausiems bendradarbiams, rėmėjams ir prieteliams!

Siūnčia pasveikinimą visiems lietuviams karingams, kurie išliko gyvais, linkėdama atsistoti sargyboje Lietuvos reikalų, kaip kad jie yra sargyboje demokratijos teisių.

Siūnčia pasveikinimą Lietuvos jaunimui, su kuriu ryšiai jau mezgasi, pilnai intikėdama, kad artimoj ateityje susijungsime mintimis ir darbais ir bendrai statysime mūsų didžiausią darbą — gavinsime ir kelsime Laisvą-Neprigulmingą Lietuvą!

“Vyčio” redakcija.

Šventės ir mūsų linkėjimai.

Ir vėl švenčiame didžiausią krikščionių šventę — Kristaus gimimo šventę!

Visas krikščioniškas pasaulis didžiausiu džiaugsmu sutinka tą šventę.

Gimė Tas, Kuris atnešė idėją artimo meilės, teisybės, Kuris nukankintas ir nukryžiuotas nuoširdžiu savo krauju išpirko žmoniją iš pragaro globos.

Lietuvių Tauta nuo-pat susipažinimo su Kristaus mokslu pilnai jį pasekė. Turėdama didelę fizišką galybę lietuvių tauta valdė savo kumštį, nėjo be reikalo į svetimus kraštus nešina kardų ir ugnia, kaip tą darė kitos tautos. Ji godėjo ir mylėjo artimą, kaip Kristus įsakė.

Laikui bėgant į Lietuvą atėjo neteisybė. Iš svetur užnešti religijiniai ir politikiniai upai, kurių intakai pasidavė mūsų bočiai, išskiedė Lietuvos galybę. Tada svietimos rankos pradėjo ją grobti, draskyti, mindžioti. Pusgyvė, priblokšta prie žemės, atsiminė tauta, kame jos išsigelbėjimas. Giesmėje ir poteryje suvėrė ir suvyniojo savo dvasią ir sielą. Viską svietimi jai atėmė, visur pasiekė prieiti, tik tos vienintėlės stygos jie neįstengė nutraukti. Kai to reikalavo, lietuvis pakuštomis arba vien mintimi siuntė Augščiausiam savo malda, savo jausmą išreikštą lietuvių ypatybė.

Tautos dora atlaikė didžiausius smugius prieš jos gyvybę. Už visas jai daromas neteisybes žmonija sunkiai nusikalto. Atėjo Baismės rykštė. Per puspenktų metų ji plakė žmoniją. Jurėmis kraujo, ašarų,

vargų; aidais nepasiliaujamų dejonių plėvėsi žmonija savo kalte.

Kristaus gimimo šventė! Šiuosmet ją sutinkame nušvintančiomis akimis, didelėmis viltimis. Europos padangė blaivosi iš dumų, kraujo kvapų. Mirtį skelbiantieji aidai jau nutilo, lavonai apsirenka nuo laukų ir žmonišku budu užkasami žemėn. Tremtuoliai, nors suvarginti ligų, badavimo ir visokių nelaimių, pundeliais nešini minas takus grįždami į savo Tėvynę. Ko arčiau jos rubežių, tuo dažniau jų dėkingi žvilgsniai keliasi į dangų siūsdami gilią padėką Tam, Kuris leidžia atrasti, sueiti su tuo, kas brangiausia, kas meiliausia širdžiai ir žmogaus pajautoms.

Baigiasi trėmimo dienos. Lietuva renkasi, spaudžiasi į krūvą ir žengia prie didžiausio ir svarbiausio tikslo, kurio ji nebuvo pametus iš domos net didžiausio audrų siautimo metu. Tas tikslas, jos troškimas, — tai savarankus, ramus gyvenimas, tai pilna laisvė ir neprigulmybė. Lietuva atmena Kristaus įsakymą ir jį kitiems primena. Teįvyksta artimo meilė, įvyks ir gerovė pasaulyje. Lietuviai ir skriaudas atleis kaimynams, kurias jie mums praecityje padarė. Mes tik tiek ir to jieškome, kas mums priklausau, nieko neužgindami ir nereikalaudami iš kitų. Bet savo reikalausime ir ginsime iš visų pajėgų.

* * *

Mes, išeiviai, ir-gi kitaip švėsime šių Kalėdų Šventes. Kitoks upas mus liuliuos.

Mes ir-gi tremtuoliai, įvairių aplinkybių užblokti. Musų žvilgsniuose link Tėvynės jau nebus tiek skaudesio, mes jusime, kad diena už dienos atsidarys ir mums liuosas takelis į Tėvynę.

Bet Tėvynė dar vargų, liudesio ir skausmų rubuose- Naujo rubo ji tik tebe-laukia. Prie aptaisymo naujuoju rubu reikia prisidėti ir mums.

Tad susėdę už puikaus Kalėdų stalo padarykime tvirtą prižadą daryti tokią auką Tėvynei, kokios tik pareikalaus jos naujojo rubo kaina. Pažadėkime jai medžia-

ginę auką, o jei bus reikalas ir savo gyvas-tį bei kraują.

Linksminkimės ir džiaugkimės! Reikš-mė to džiaugsmo tenebuna vien paviršuti-nia lūpų išreiška. Teiškelia ji eikštėn balsas iš-pat širdies gelmių, o suspausti delnai teliudija musų vienybę, sutarimą, bendrumą mintyse ir džiaugsme atgeman-čia Lietuva.

Sujungtų minčių, troškimų ir pastan-gų musų Kalėdų linkėjimai teveda mus į Laisvą Neprigulmingą Lietuvą!

M. Z.

A gimkime su užgimimu

Prieš du tukstančius metų atgal, pasaulis niurksojo tamsybėse. Nebuvo to Žibintuvo, kuris rodytų žmogaus protui kelią. O senai nupuolusiai žmonijai reikėjo dangiškojo spindulio, reikėjo atgaivinimui dangiškosios rasos. Ir štai Dievas iš-klauso teisingųjų ištroškusių teisybės maldų, atsiun-čia per Nekaltai Pradėtąją Panelę Šv. savo Vie-natinį Sunų. Ir aniolai užgieda "Garbė Dievui augštybėse ir ant žemės ramybė žmonėms geros va-lios"....

Kristus nužengęs iš dangaus parodė pasauliui gyvenimo tikslą, augščiausiąjį idealą ir kelią prie jo. "Aš esmi kelias, tiesa ir gyvenimas," — tarė Kris-tus. "Pažinsite tiesą ir tiesa jus išliuosuos".... "Jis atėjo prie žmonių, kuriuos Jis sutvėrė, bet žmonės Jo nepažino".... Tiesa spindi žmogui tie-siai į akis, bet šis prisimerkęs, prisidengęs veidą sa-palioja ir ieško jos be perstojo. Nesigaili nei ener-gijos, nei spėkų ir net viso gyvenimo. Negali buti didesnės beprotystės, kaip kad nukreipti veidą nuo dangiškosios Tiesos ir tvirti sau naują. Gudriu vik-riu, erodišku budu norima perviršinti Dieviškąją Iš-mintį. Bet Erodas sudarytuose Kudikėliui spąstuo-se patsai žuvo; taip lygiai šių laikų filosofų, moks-linčių bei proto galiųjų teorijose, priešingose Evan-gelijai, žmonija žūsta. Žmonių išgalvotos tiesos mokslas taip labai atitolino žmoniją nuo Kristaus dvasios, kad tik Dievo rykštė Pasaulinės karės ir epidemijos formose tegalėjo atnaujinti pasaulio vei-dą, pakreipiant žmonių akis prie To, Kuris, užgimęs Betlėjaus miestelyje, suvienijo išsiskirsčiusią žmo-niją, paskelbė visų žmonių lygybę, pagerino neturtė-lių vargingą likimą ir įsakė mylėti savo artimą. Ta-sai garbingas Kristaus mokslas buvo mėginamas pa-keisti nauju išsvajotu mokslu. Bet tas išsvajotas

mokslas panėrė pasaulį dvasios vergijon, užtraukė Dievo bausmę ir tiktai skaudi rykštė tepakreipė prie gyvenimo sulgy Kristaus principų.

Kristaus užgimimas buvo labai svarbi ir links-ma naujiena del laukiančių pasaulio Išganytojaus. Karės, skriaudos, savymeilė ir priespaudos taipgi paėdė žmonijai širdį ir tad šiais metais pasaulis sut-iks nužengiantį iš dangaus Ramybės Viešpatį di-deliu linksmumu.

Šių, 1918 metų, Užgimimo šventės giesmių ai-dai kutens, virpins tikinčiųjų širdis nepaprastu jautrumu: gimst nauja gyvenimo dvasia. Kiekviėnas jausis žengias į naują erą. Ir ištikrųjų, mes žengiame į naują gadybę. Prieš karę viena tauta neapkentė kitos, žmonės kvėpavo dvasia puikybės. Karė suartino, sudraugavo. Kraštai pasaulio ap-leisti prieš karę — šiandien žinomi. Galima many-ti: kad ateityj nebebus taip daug kalbama apie tau-tystę. Vieni dar sako buk laike karės krikščionija puolusi; kiti — Katalikų Bažnyčia. Tečiaus vienat-iniai laike karės teislaikė lygsvarą tai krikščionys-tė. Ir jos prieglobstj žmonija turės pradėti nau-jąjį gyvenimą. Katalikų Bažnyčia, tai vienatinė valdžia, vienatinė Draugija, kuri užlaiko pilnąjį gy-venimo filosofiją. Ir ji yra seniausia. Užsibaig-dama karė atvėrė plačius vartus į naujas politiškas, socijališkas, ekonomiškas, auklėjimo bei apšvietos srytis. Prasidės perdirbimai sistemų, nes prieška-riniai plenai visi žlugo. Tad reikalingas yra mūs atgimimas, kad galėtumėm su nauju pasišventimu, išsverme stoti į darbą. Atgimimo laikų dvasios bal-sas šaukia mus. Atsiliepkime, kaip tas Samuėlis. Bukime paklusnūs ir dirbkime savo garbingajam obalsiui "Dievas ir Tėvynė." Kristus yra mums pavyzdžiu, idealu, žibintuvu, gelbėtoju ir stiprybe. Tik visame bukime "geros valios" asmenimis.

P. M. J.

Lietuva Kalėdų šventėse.

Jau Lietuva beveik pamiršo, kaip seniau Kalėdų Šventes apvaikšėiodavo. Pamiršo, jog tai budavo didžiausio judėjimo ir didžiausio džiaugsmo laikas.

Beturčiai tėvai ir vaikai džiaugdavosi, nes tai budavo laikas kada jų tarnystė pasibaigdavo ir vėl visa šeimynėlė sueidavo tėvukų giminės pastogėn, kad pasipasakojus metų bėgyje pasitaikiusius nuotikius; kad pasidžiaugus iki pasitenkinimo savo išsiilgimą, ir, kad atidavus savo tėvukams per metus uždirbtą ir sutaupintą algą, kad nors tokiu budu pakartotinai išreikšti jiems savo prisirišimą ir dėkingumą už jų paneštą vargą laike rupestingo auklėjimo.

Turtingesnės šeimynos ir-gi susilaukdavo didelio džiaugsmo, nes švenčių dyklaikį praleisti sugrįždavo vaikai iš mokyklų. Koksai milžiniškas malonumas Lietuvos ukininkui matyti savo sunų juodame švarke žibančiais sagučiais! Močiutė, saldžiai šipsodamosis, bailiai vaikštinėja apie savo sunų, tarsi, bijodama jų smarkiaus paliesti ir ką nors užklausti, lyg abejodama, begu įstengs jų suprasti, juk jisai "giminazistas"! Ir tik žiurkštu nerviška trina jo platų blizgantį diržą varine sagtimi susegtą.

Kalėdų laikas Lietuvoje budavo tarsi pradžia naujo gyvenimo. Visi pragyventi nesmagumai, visos praėjusios nuliudimų valandos, šiuo laiku lieka užmirštomis. Kiekvienas stengiasi nusipurtinti šurkščias gyvenimo skraistes ir dedama pastangos švelnesnę ingyti, kas galėtų padaryti patį gyvenimą malonesniu ir kas galėtų pagelbėti prisirengti prie sutikimo ir pergalėjimo gyvenime pasitaikančių keblumų.

Šeimininkas suminkština savo širdį, kad gavus geresnę šeimyną. Samdininkai stengiasi pasipuošti paklusnumu, rupestingumu ir darbštumu, kad ir toliaus užsilikus pas gerą ukininką; arba kad sekantiems metams gavus geresnę šeimyninką.

Studentėlis taipgi stengiasi parodyti paklusnumą ir pagarbą savo tėvams, kad išgavus nuo jų pasižadėjimą po daugiaus pinigų prisiųsti, kad jisai dažniau galėtų žiponą susidailinti, visuomet švarią apyakklę dėvėtų ir dažniau teatran savo nužiurėtą mergaitę nusivesti.

Kazys nusprendžia, jog kur-kas jam būtų geriaus tapti didelio dvaro "ardinarėku," negu kad buti paprastu bernu. Todėl stengiasi mažiaus rukti, ir jau ne "Bakuną," bet tik "Bogdanovo;" rečiau Šmuilą atlanko, bet vieton to įsitaisė Upinsko Šagreno lekeruotais aulais čebatus, užsimauna koliošus, kaklą apsupa nauja šalka, vieną galą per-

sverdamas per petį, ir stengiasi Onytės akis savep atkreipti.

Onytei ir-gi nusibodo su Tolučių kiaulėmis pjautis ir šeimininkės papeikimų klausyti. Nusprendė jinai nors kumečio žmona patapti, ir tuomet pati ant sąvės šeimininkauti. Todėl išnaudoja visus jai žinomus budus, kad Kazį ant savo meškerės pagavus.

Ukininkaitis stropiai prižiuri, kad jo bėris gerai atrodytų, įstaisė naujus šlajukus, naujus šorus su žvaržgučiais, naują skambalą, nes jau kaimyno dukterė pilnai išaugo ir moka stakles tarškinti, kas liudija, jog jau kraitis rengiamas, o praeitą rudeni matėsi kone visa pievutė ties namais besibaltinančiais audeklais budavo nuklota.

Vargdienio šeimynėlėje tėvukai, sulaukę į vaisės sugrįžusių vaikučių, glamonėja ir spaudžia juos prie savo krutinės, tarsi, norėdami už visus metus atsizdžiaugti, tarsi, norėdami pasotinti savo vaikučių jaunas, gimdytojų meilės ištroškusias širdeles, nes ir vėl trumpu laiku išsina pas kokį ukininką piemenauti.

* * *

Taip tai Kalėdose budavo Lietuvoje.

Bet šiandieną jau vargiai begu Lietuva apie tai atsimesna. Jau susilaukta penkių Kalėdų visai skirtingų, negu kuomet yra buvę. Pirmos keturios buvo kone vienodos, nebent skyrėsi žiaurumų įvairumais ir laipsniškai didėjančiu skurdu.

Lietuvos sunai ir dukters išblaškyti į visas keturias vėjo puses nebuėjo savo giminėn. Vieni jų perskirti į dvi priešingas puses ir pristatyti prie pragariškų mašinų — brolis brolių verčiami žudyti čia-pat ant savo numylėtos tėvynės laukų. Kiti vos pagriebę savo silpnutę gyvybę spruko kur jų kojos nešė, kad nors tiek savo nuosavybės nuo Marso išgelbėjus.

Dar kiti, matydami savo tėvynę žūstančią žmonių kraujuose; matydami plėšikus nešant jų paskutinį ilgų metų sunkiai uždirbtą turtą, matydami baigiamą liepsnos ryti jų giminę apielinkę: miestelį, bažnyčią, kaimą, jų namą — jų lopšį... stvėrėsi už galvos, sustingusiom ir virpančiom rankom draskydami sau plaukus, skrodžiančiu balsu ironiškai nusikvatoje, parpuolę ant kelių bevilčiai maldaujančias akis kreipė debesų link, bet tenais tesimatė vien atspindys degančių Lietuvos kaimų ir miestelių.

Kurie išlaikė visų baisenybių reginius, tarsi, suakmenėjusia širdimi, sustingusiomis gislomis ir

užšalusi krauju kiurkso išraustuose griuvėsiuose, kad kaip nors sulaukus laimingesnio rytojaus — kada būtų galima užgesinti liepsną, išdžiovinti kraujo latakus ir tėvynę iš po pelenų ir griuvėsių prikelti.

* * *

Taip tai maždaug praleista paskutinės ketverės Kalėdos Lietuvoje.

Kas-gi ten dedasi šiais metais? Kokių penktųjų Kalėdų Lietuva susilaukė?

Penktosios daug kuomi skiriasi nuo praėjusių keturių ir nuo seniaus buvusių. Kanuolių baubimas jau nutilo; dumai išnyko; nuliudimo debesiai pradėjo skirstytis. Pasirodžiusi laisvės saulutė išdžiovino kraujo latakus ir atgaivino Lietuvos sunų ir dukterų sušalusias širdis. Sutvarkyta griuvėsiai, pelenai prasklaidyta ir štai pradėjo rodytis gražus Lietuvos Valstijos namas. Iš tukstančių krutinių išsiveržė džiaugsmo balsai ir tukstančiai lietuviškų širdžių siunčia Aukščiausiam padėką už suteiktą ištvėrmę ir progą tėvynę beveik iš numirusių prisikeliančiam matyti.

Ant Gedemino Kalno užplevėsavo Lietuvos vėliava ir pasigirdo griausmingas balsas "Lietuva laisva! Lietuva neprigulminga!" Aidas pasklydo po visą Lietuvą ir visur džiaugsmingai pasikartojo: "Lietuva laisva! Lietuva neprigulminga!"

Iš po griuvėsių prikelta Lietuva prisžiūrinėjo ir gėrėjosi savo sunų ir dukterų begaliniu džiaugsmu, kurie tiek vargo, tiek skurdo perkentėjo, bet pagaliaus savo tėvynę laisvę atgavo.

Štai staiga Lietuvos veidas išbalso ir akys rytų pusėn nukrypo. Iš tenais pasigirdo keistas bildešis. Tai Rusijos žmonės, nugriovę caro kėdę, susipešę liekanomis besidalindami. Iš jaunikių studentėlių susidarė tenais plėšikų gaujos, bolševikais save užsivardinusiais. Pagieža, prie to alkis ir skurdas tas gaujas išsiubavo, kad jie kraujais apsitaukė, spangsančiomis akimis naikina viską, kas yra dora, kas prakilnaus ir kas yra šventa.

Tos gaujos pradėjo ir Lietuvos rubežius trypti ir užsimojo Lietuvon kardą ir ugnį nešti

Pažvelgė Lietuva į vakarus, čia ir-gi tas pats dedasi. Vokiečius darbininkus badas ir-gi prie to paties likimo privedė, kuriame rusai visai pasinėrė. Netekę kantrybės, išvijo Holandijon savo prispaudėją ir ėmėsi graibytis, kad kur duonos kąsnį nutvėrus. Veltui dėta pastangos, pageidaujamų pasekmių nesusilaukta. Pasekė ir vokiečiai rusų bolševikų pėdomis.

Naikinimai ir deginimai duonos nepagamina, o badas jau pasiekė augštąjį laipsnį, todėl ir vokiečiai pradėjo veržties Lietuvon ir ją apvaginėti.

Lietuva, kurią taip baisiai išnaikino, taip sistematiškai ardė ir draskė, tečiau šiandieną atrodė tarsi būtų penėtoja tų pačių jos budelių. Bet, kadangi kaip rusai taip ir vokiečiai prisimindami visais jai padarytas skriaudas, šiandieną gėdijasi jai ir į akis pažvelgti, bet iš kitos pusės, bado ir šalčio verčiami, ir nedrįsdami prašyti, patys naktimis veržiasi ir vagia ką tik gali pasiekti, neatsižvelgdami į tai, kad paskutinį duonos kasnį Lietuvos vaikučini iš rankų išplėšia.

Dar to negana. Štai čia-pat kita šmėkla nelaimę pranašauja. Tai lenkai. Apimti užgrobito kvaituliu, žvairias ir prigavingas akis skersai Lietuvos rubežių nustumė. Jie dar tebesapnuoja "od morza do morza" ir mindžiodami žmoniškumo teises, matyt, yra pasirūžę to atsiekti, nors ir nekaltą kraują prisieitų pralieti.

Nusiminė Lietuva tą viską matydama, ypač kada pastebėjo visai sillpntes jėgas teturinti.

Rytuose ir vakaruose trenksmas ir riksmas didėja, ypač iš rytų pusės artinasi prie Lietuvos tamsūs debesiai; šuviai kas kart aiškiaus girdėti. Jau aišku, kad mušiai artinasi prie Lietuvos. Prisimena Lietuvai netolima praeitis, šturpuliai bėgioja per kuną užsiminus, kad ir vėl viskas gali atsikartoti, ir jau aišku, kad tuomet tik ką iš po griuvėsių prisikėlusią Lietuvą amžinai su juodžemiu sumaišytų.

Nuliudo Lietuvos sunai ir dukters, nes tik ką buvo, sulyg savo išgalių, pasirenę Kalėdų Šventėse apvaikščioti Lietuvos prisikėlimą ir išreikšti Aukščiausiamjam savo nuosirdžią padėką už jiems suteiktą ištvėrmę. Bet štai vėl atsinaujina žaizdos ir sprunka iš jų tarpo paskutinė viltis geresnės ateities. Audra jau visai prisiartinio, jau šuviai ir klyksmai girdėti. Lietuvoje vėl bausis sumišimas pasidarė. Pasigirdo visoje Lietuvoje griausmingas ir baimės pilnas balsas: "Slėpkitės ir slėpkite savo turta, kruvinieji rusų bolševikai užplūsta, atsiiremti neįstengsime, nes esame persilpni!..."

Vėl pildosi rusiai ir grioviai žmogystomis. Kiekvienas sunkiai alsuodamas, akis plačiai atvėrę žiuri į priešakį ir nežino, ką sekanti minutė jiems atneš. Trenksmas ir riksmas jau apėmė visą Lietuvą...

Bet, o stebuklas! Visi kvėpavimą sulaukė. Nesinorėjo jiems tikėti, ką pirmu kart nugirdo. Štai vėl pasikartojo anas nuostabus balsas: "Lai gyvuoją laisva ir neprigulminga Lietuva! Lai gyvuoją, lai gyvuoją!" To netikėto balso aidas atsimušė į visus Lietuvos pakraščius ir užkaitino pasislėpusių žmonių kraują. O Dieve galingasai! Tai ne bolševikai, bet tai Amerikos lietuvių armija! tai jie atėjo per Sibirą, susijungė su lietuvišiais išsiblaškusiais po Rusijos karuomenę ir sudarę puse milijoninę armiją, kartu su Anglijos ir Amerikos karuomene numalšino bolševikus, išvijo vokiečių liekanas iš

Didžiosios ir Mažosios Lietuvos. Pagaliaus parodė stiprią kumštį dantimis begriežiantiems lenkams, glaudė prieglobstin suvargusius brolius ir sesutes. Sveikindami ir glamonėdami juos pasižadėjo apsaugoti nuo nevidonų — kol Lietuvos valstija pilnai sustiprės.

* * *

Taip tai turėjo įvykti prieš pat, arba laike šių Kalėdų. Kaip girdėti, pavojus kas kart didėja, bet pagalbos iš niekur nesimato.

Amerikos lietuviai, kodėl Lietuvai pagalbos iš niekur nesimato? Kur Amerikos lietuvių Armija? Lietuvos jaunime Amerikoje, kas tenais apsaugos

tavo močiutę? Nors dabar pamąstyk, ar-gi ištikrųjų klaidingai darė tie, kurie iki užkimsiant ragino prie organizavimo fizinės pagalbos Lietuvai? Priešinaisi?! Taip! Gėda! neatleistina, nepateisinama, nedovanotina kaltė!..

Sakei verčiau duosi skatikų badaujančiam broliui duonos kąsnį nupirkti, negu kad imti ginklą ir eiti tėvyne nuo priešų apsaugoti? Tiek to, jau po laiko už ginklo imtis, bet kiek skatikų davei? Ar žinai, kad Tautos Fondas bent pusę milijono dolerių Kalėdinin fondan turi surinkti? Kiek prie šio darbo prisidėjai? Tais pinigais bus mėginama tą padaryti, ką karuomenė būtų lengvai padariusi.

Atlik savo priderystes!

J. Baltis.

KUN. J. TUMAS (VAIŠGANTAS),

šių (1918) metų lapkričio mėnesio pabaigoje susilaukęs 25 kunigavimo metų sukaktuvių.

JONIENĒS KUČIOS.

Temo vakaras. Ant giedrojo dangaus sužibējo miljonai žvaigždeliņu. Tolumoje niuksojo miškas, kuris išrodē lyg kokia īstabi siena ar muras. Šaltis be pasigailējimo siautē aplinkui, kuris ledo retežiais surakino — apkaustē upes, ežerus ir produs. Aplinkui viešpatavo tyła, kuriā retkarčiais pertraukdavo kur-tai šunų lojimas bei sušalusīų tvorū braškējimas.

Tarpe sūstingusīų ir apšarmojusīų gluosnīų prie senos kriaušēs niukso grinčīūtē. Per mažus langeļius, iš vīdaus apkamšytus pakulomis ir iš oro apdētais spaliais, matēsi menka šviesa.

Maža Aliutē su jaunesniu broliuku Viktuku, apgaubtu sena rudine, sēdējo ant priepečīo ir šildēsī prie silpnai besikurenančīo pečīo. Jonienē triusēs ir gamino Kučīų vakarienē.

Viktukas tēmījo kiekvienā Jonienēs žingsnī ir kuomet paēmē jī didelis žingeidumas, prabilo:

— Mama, kas tai šiandie bus, al šventa?

— Taip, Viktuli — atsakē Jonienē. Šiandie Kučīų vakaras, didelē ir garbinga šventē.

— Kodel tai didelē ir garbinga šventē? — pažingeidavo Aliutē.

— Matot, vaikučiai — vėl atsakē Jonienē. — Senai, labai senai — daug šimtų metų atgal, toli, labai toli, žydų žemėje Betlėjuje, menkoje gyvulių kutėje, ant šienelio užgimē Kudikēlis Jėzus. Todėl visame pasaulyje tikintieji žmonēs švenčia šią naktį kaip atminimā užgimimo to Kudikēlio.

— Kučios, mamytē, gelai. Al pilago il bus — nudžiugēs prabilo vėl Viktukas.

Jonienē atsiduso. Per jos sudžiuvusius veido skruostus nuriedējo gaili ašara.

— Pyrago... nēbus. Tetučīo neturime, nebuvo kam uždirtbti ant pyrago.

— O kur-gi musų tetušis? — atsiliepē Aliutē. Senai jau kaip nepareina ir nepareina.

Jonieniē dar labiau gailēstis suspaudē širdį. Priējus apkabino tuodu vaikučīu ir ašaromis akyse, drebančīu balsu, tarē:

— Kažin, brangučiai... Gal... gal jau tetušis nepareis... Gal jau jo nesulauksime.

Čia Jonieniē žodžiai nutruko. Lūpos palengva pradējo virpēti. Per skruostus viena po kitai pradējo riedēti ašaros ir giliai užsimastē. Aliutē prisiglaudē prie motinos ir užsimastē taip-gi. Ji nežinojo tikrai ko mama vėrkia. Negalējo gerai suprasti, kodel tetušis taip ilgai nepareina. Atmena tik, kad paskutinį kartā tetušīui išeinant mama labai verkē, tetušis taip-gi. Atmena, kaip tetušis ją ir Viktulį po kelius sykius pabučiavo. Nuo to laiko

jau nematē daugiau ir nežino, kur jis išējo.

Mamytē, as valgyti noliu — pertraukē tylumā Viktukas.

Jonienē lyg iš miego pabudo. Galvoje prasi-blaivē mintys.

— Tuojaus, Viktuli, valgysim Kučias. Tai tarus, dar geriau apsukē — apgludeno rudine vaikučių ir pabučiavus pradējo baigti taisyti vakarienē.

* * *

Jau vėlu buvo. Po iškilmingos Kučīų vakarienēs Aliutē su Viktuku, užklotu kaldra ir atn viršaus rudine, ramiai miegojo. Jonienē, atsisēdus ant krašto lovos ir pasirēmus, žiurējo per langelį į sniegu apdengtus laukus, mąstydamā gyvenimo likimā. Tolumoje liuliavo miškas. Vakarų balzgana ant dangus buvo visai jau užgesus. Milijonai žvaigždžių tik-tai spindējo—mīrgējo ant mēlyno dangaus. Nesigirdējo jau nei šunų lojimo. Tyła viešpatavo visur.

Per Jonieniēs vaidentuvę slinko paveikslai puikios praeities. Atsiminē praeitį metų Kučias, kurias pradējo kartu su savo mylimu vyru... Čia stalas uždengtas staltiese, po kuria kvepējo padētas čiažantis šienas. Ant stalo pristatyta įvairių valgių. Kaip malonu, kaip gera...

O šiandie... Vyro nēra... Jis liko paimtas į karę. Jis išējo palikdamas ją vienā su mažais vaikučiais. Išējo grumtis su priešu už Tėvynę, už liuosybę, už šventas žmonių teises. Ilgai turējo viltį, kad pasibaigs karē, pagriž vyras, pagriž vėl prie jos, prie vaikučių; pagriž gal pergalētojas priešo.

Bet karē jau pasibaigē. Pradējo grįžti kareiviai į namus. Laukē Jonienē savo vyro, laukē ilgai. Bet veltui, negrižta ir negrižta. Antai Pušių Stasys ir Čižų Juozas, nors abu be rankos, bet sugrižo, o kaip jī trokštų išsvysti pargrižusį savo vyrą, kad ir be rankos ar be kojos. Kaip jī tąsyk jaustūsi laiminga po ilgo, ilgo nesimatymo. Vėl jī glaustū prie širdies, vėl gyvenimas atgytū.

Negrižo. Gal kovos lauke žuvo?... Gal priešo kulkos perversas krito ant vietos?... Ir baisios mintys pradējo Jonienę kankinti.

Taip berymojanti ilgai Jonienē lyg apsnudo. Ir štai jī mato karēs laukā. Pamiškėj, tarpe nulaužytų medžių, ant kraujais aplaistyto sniego, tarpe kitų užmuštų ir sužeistų, guli sunkiai sužeistas jos vyras. Girdi jų vaitojimus ir balsus šaukiančius pagalbos. Jų balsai susilieja su juodvārnīų krankėjimais, kurie buriais skraidžiodami kas-kartas žemyn leidosi rengdamiesi prie kruvinos puotos.

Sužeistasis atvėrė akis lyg butų iš miego pabudęs ir giliai atsiduso. Tečiau kruvina krutinė ir pamėlynavusios lūpos liudijo, kad ne ilgam pabudo. Nesuprasdamas kur esąs, pradėjo dairytis po apsi-
niaukusį dangų. Apsidairęs vėl užsimerkė.

Staiga vienas juodvarnis pakilo nuo medžio ir nusileido prie sužeistojo; įsmeigė savo juodą snapą į pusiau apmirusią krutinę. Sužeitasis staiga krup-
telėjo. Matyt, pajuto naują didelį skausmą. At-
merkė vėl akis ir sudėjo. Pabugęs juodvarnis pa-
kilo ir kranksėdamas atsitupė ant medžio.

Sužeistas silpna ranka stengėsi paliesti nau-
ją juodvarnio padarytą žaizdą, bet neįstengė. Ran-
kos neteko jėgų. Giliai atsiduso ir kas-kart retyn
pradėjo alsuoti.

Jonienė ištiesė rankas ir jau norėjo pulti prie
savo vyro, kaip štai jai matymas persikeičia. Mato
dabar ką tai nuostabų. Skrenda kur-tai su savo
mylimu vyru išdabintu ne tai fosforu ne tai krikšto-
lu oru į begalines erdves. Aplinkui taip skaistu,
taip šilta. Niekur nesimato žemės, vien erdvė ir er-
dvė be jokio galo. Jaučia jiedu malonų baltų lelijų
kvapą. Kur tos lelijos? — dairosi juodu. Jų čia
niekur nemato. Ar tai tokį kvapą išduotų oras?
Skrenda abu baltais sparnais. Skrenda, skrenda vis
tolyn, tolyn ir tolyn į kaž-kokią skaisčią, gražią to-
lumą.

Kaž-kas pabeldė į grinčiotės duris. Jonienė pa-
budo. Apsidairė aplink nežinodama kur randasi.
Bildenimas į duris atsikartojo. Jonienė palengva iš-
ėjo į priėmimą ir priėjus prie durų paklausė: „Kas
čia?“ — Džiaugsmą nešu, leisk į vidų susišildyti
— atsiliepė nepažįstamas.

Jonienė durų užstumą atstumė. Užšalusios du-
rys sugirgždėjo ir šaltis visu smarkumu puolė į vi-
dų. Ant slenkščio pasirodė žmogysta kareivio uni-
formoje su krepšeliu ant pečių. Ūsai, barzda ir be-
veik visas buvo apšarmojęs.

— Garbė Dievui augštybėse, o ant žemės ramy-
bė žmonėms geros valios, — tarė inėjęs į vidų vy-
riškis. Maryte, ar nepažįsti manęs?

Jonienė inbėdė į jį akis. Iš karto stovėjo ne-
sijudindama. Tik staiga per jos veidą pradėjo birė-
ti ašaros ir puolė ant kaklo savo mylimam vyrui.
Po ilgo, ilgo nesimatymo vėl judviejų širdys suėjo į
vieną džiaugsmą tokioje garbingoje naktyje, Kriš-
taus Užgimimo Naktyje.

Numetęs sušalusią milinę sušildė sugrubusias
rankas prie pečių. Pažiūrėjęs į ramiai miegančius
su šypsna ant lūpų kudikius, atsisėdo Jonas prie sta-
lo, ant kurio Jonienė padėjo likusių Kučių vakarie-
nę.

— Brangutis — tarė Jonienė. Pasistiprik pir-
ma, paskui padėkosime Dievui už tai, kad Jis tave
ir mane su kudikėliais laikė savo globoje ir sveikas

pargrįžai namo. O paskui papasakosi įspudžius ir
ir atsitikimus.

Garbingos ir džiaugsmingos šimet Kalėdos! —
atsakė Jonas. Karė laimėta. Priešo galybė tapo su-
trupinta. Grįžtu namo pergalėtojumi. Amžius ver-
gavę mažos tautos numetė despotų retežius eina prie
laisvės...

Kartu su šiomis šventomis Kalėdomis, su Kris-
taus užgimimu, atgimsta ir mūsų Tėvynei — Lietu-
vai laisvė!

Garbė Dievui augštybėse...

Netolimam bažnytkaimyje pasigirdo varpų bal-
sai šaukianti žmones į bažnyčią ant piemenėlių mi-
šių...

Z. Bagdžiuniūtė — Sakalauskiene.

Į UŽBURTĄ ŠALĮ.

Į užburta šalį
Neilga kelionė.
Kupina grožybių,
Lyg sapnų svajonė.

Ant sidabro tako
Snaigių nukaišyto
Iš naktuzės rūmų
Žvaigždės nusirito.

Skamba, groja minant
Žvaigždės sidabrinės.
Tyras džiaugsmo juokas
Skamba iš krutinės.

O augštai padangėj
Spindi žvaigždės kitos,
Į pasaulio rūmų
Skliantą įsagstytos.

Šaltis į pusnynus
Klosto baltą sniegą,
Kur gegužio burtai
Sužavėti miega.

Užmigdytą sodą
Temstant užkerėjo, —
Ir baltas žemčiungais
Pušys pražydėjo.

Eitume be galo
Per šviesius pusnynus,
Į užburta šalį
Taką prasimynus.

PUTINAS.

Sundbyberg

16. I. — 18.

PRUSŲ LIETUVIAI NUVERTĖ VOKIEČIŲ VALDŽIĄ.

Vienijasi Su Didžiąja Lietuva.

Gaigalaitis Vadovauja.

Iš Amerikos Lietuvių Tarybos delegacijos pranešimo 7 gruodžio dienoj sekamas patyriama:

Dr. Gaigalaičiui vadovaujant Prusų lietuviai nuvertė vokiečių valdžią. Tilžėje susitvėrė lietuvių Taryba iš septyniolikos narių. Vokiečių spauda praneša, kad sekami miestai yra lietuvių kontrolėje: Tilžė, Klaipėda, Insrutė, Darkiemis, Vėliava, Gałdapė. Jie prisivienijo prie Didžiosios Lietuvos ir siųs savo atstovus į Tautos Seimą Vilniuje, sekemame sausio mėnesyje.

Lietuvių Informacijos Biuras.

* * *

KONKURSAS.

Lietuvos Vyčių 6-sis Seimas tarp kitų dalykų nutarė įvykdyti konkursą, skiriant dvi dovanas-premijas už geriausią išaiškinimą temos: "Kodel aš palikau Vytis." Už pirmą geriausią toje temoje raštą bus \$ 10.00 dovana; už antrąjį — \$ 5.00.

Jau dauguma nekantraudami laukė šito konkurso. Tai štai: jį skelbiame. Laikas bus ligi kovo 1 d. Lig tam laikui prisiuntę raštus ir išlaimėję premijas — jas gaus. Visi geriau rašyti raštai su gražiomis ir gerai išdėstytomis mintimis tilps organe. Raštai turi būti neilgesni dviejų organo puslapių.

Į konkursą raginame visus, net ir tuos, kurie menkai rašyti inpratę. Teišsireiškia, kodel Vyčiais esame. Kodangiau žmonių tą pasakys, to aiškesnis bus mūsų susipratimas.

Tad į darbą!

L. Vyčių Centro Valdyba.

P. S. Visus konkursinius raštus siųskite "Vyčio" redakcijai. L. V. C. R.

* * *

SKAITYKITE!

Su šiuo "Vyčio" numeriu pradeda mame spauzdinti *Justo Žydrio* (slapyvardė) raštus.

Justas Žydris yra jaunas talentuotas poetas. Šiame numeryje patilpusiame veikalė "Šviesus Šešėlis" jis nupiešia poetiškais spalvomis tą upą, kuris apsireiškė tremtuolių lietuvių tarpe, kada juos pasiekė žinia, kad Lietuvos Taryba paskelbė

tautos neprigulmybę. Autorius gyveno tarp lietuvių tremtuolių ir tą upą matė ir apčiuopė. Iš Rusijos dabar jis nuvažiavo Šveicarijon mokslų jieškodamas.

"Vyčio" redakcija.

* * *

NUO ADMINISTRACIJOS.

Siaučiančios epidemijos užkenkė organizacijos reikalams. Kai-kurios kuopos, negalėdamos laikyti susirinkimų, pasiliko su mokesčiais.

Kuopos tą gerai žino, kad atsilikdamos ilgesnį laiką su mokesčiais daro organizacijai skriaudą. Kai-kuriems nariams siųstas organas nebuna atlyginamas. Praeina veltui.

Administracija, atsižvelgdama į tai, paliauna siuntus organą. Tada pasidaro nesmagumo visiems nariams.

Kuopos turi knygas, veda užrašus: jos žino, ar atsilikusios mokesčiais ir už kiek. Užtad čia nėra reikalo mums skelbti, kurios kuopos skolinasi. Ir mandagumas mums neleidžia to daryti.

Teparodo ir kuopos mandagumą ir nelaukdamos raginimų teatsilygina, kas reikia.

"Vyčio" Administracija.

TINGINIO DARBININKO NENUSI- DAVUS SAVAITĖ.

Pirmadienyje: Pritruko duonutės; buvo ir plutelės saldžios, kurias kituomet mėtydavo.

Antradienyje: Nėra nei mėselės. Gerai tik galu lajinės žvakės pasispirginti.

Trečiadienyje: Reikia ir žibalo; vakarui atėjus nėr kuo užsišviesti.

Ketvirtadienyje: Baigiasi ir daržovės; paskutinė bulvė nuskusta.

Penktdienyje: Jau ir druska pasibaigė. Bet dar tas visas dienas ant alaus užtekdamo.

Šeštadienyje: Jau ir ant alaus neteko. Sausais kišeniais smuklėje nelaiko.

Sekmadienyje: Reikia eiti į girią pasirinkti šiokių tokių lapų, kurių būtų dumas skanesnis, nes jau neteko nei tabako.

Na, toks vyras juk nevertas yra nei pypkio tabako.

Dirbk, negirtuokliauk ir netingėk, visuomet busi prie ištekliaus.

J. V. Kovas.

* * *

Jei norime, kad mums sektųsi, turime stengties sustiprinti išvermę.

Naują Tvarką Pradedant.

Nuo Naujų Metų prasideda nauja tvarka organizacijos mokesčių. Vietoje 1.20c. į metus (10c. į mėnesį) už organą mokės 1.80c. (15c. į mėnesį). Ir duoklė Centruui turės būti siunčiama už metus arba už pusmetį antkart. Bertaininių mokėjimų nebus. Centro lėšos paliks po senovei — 20c. į metus (po 10c. už pusmetį). Viso, reiškia, organizacijos mokesčio dabar bus (1.80 ir 20) \$2.00.

Tokią mokesčių tvarką nustatė L. Vyčių 6-sis Seimas. Ar ji per maža, ar per didelė? Išrodo vidutiniška, tik jau ne per didelė, kaip kai kurie gali manyti. Visų noru yra, kad organizacijos reikalai eitų geryn, kad mūsų organas "Vytis" eitų didyn ir tobulyn. Bet visi žino šių dienų sanlygas. Visi žino, kad šiandien viskas jei ne keleriopai daugiau, tai dvigubai tikriausia inbrango. Ir žmonės ir medžiaga šiandien kitą kainą ingijo.

Kas myli organizaciją, kas gerbia jos idealus ir trokšta, kad jie būtų kunijami, tas nejaus jokio sunkumo delei tų mokesčių, kuriuos mūsų organizacija šiandien turi. O tie, ką jais būtų nepatenkinti, tepasiklausia save, kiek jie išleidžia pinigų įvairiems niekams. Gal dažnai vienu vakaru nušvilpia tuščiomis daugiau, negu tas organizacijos mokestis, bet širdyje nejaučia jokio nepasitenkinimo.

Geras, priaugęs organizacijos narys be raivymosi užsimokės mokestį ir nesakys, kad ji per didelė, ir jei matys, kad organizacija negali užlopinti visų savo reikalų, jis mielu noru bus prisirengęs didesnę mokesčių mokėti arba ir auką duoti. Ištikrųjų-gi, ligšiol buvę mokesčiai varė mūsų organizaciją žemyn, o ne augstyn.

Mūsų organizacija žengia šeštą gyvavimo metų takeliu su 4000 narių pulku. A-

pie ketvirdalis tų narių šiandien jokių duoklių organizacijai neduoda. Tai apie 600 mūsų karininkų, stovinčių sargyboje žmonių teisių, ir keli šimtai mūsų moksleivijos. Likusieji liuosieji nariai turi jausti pareigą aprupinti organizacijos reikalus taip, kad ir aniems nariams suteikus šilimėlės ir to tautiško ryšio, kuris stipriai juos palaiiko prie tautos kuno. Kad dabar 300 egzempliorių "Vyčio" siunčiama karininkams, ir apie 150 egz. moksleiviams, tai vis už liuosųjų narių mokestis.

Ar rugos už tai narys, ar tuomi didžiūsis? — Ne už visus galima atsakyti.

Šiandien Vytis spindi visur savo asmenimi. Jis duosnus Tėvynės reikalams, jis rimtas draugijos tarpe, jis susipratęs tėvynainis. Vyčių organizacijos tikslu ir yra išauginti savo narius šviesiais, išlavintais, rimtais, patrijotais, žodžiu — naudingais savo Tėvynei ir tautai. Mūsų organizacija tokius narius auklėja. Bet išauklėtieji turi atminti, kad pas mus yra dar daug jaunimo, braidžiojančio purve, nenaudingo nei sau, nei draugijai, nei visuomenei nei tautai. Daug jaunimo žalias pajėgas naikina smuklėje, netikusioje draugijoje.

Kai mūsų organizacija gerai stovės, jos pliskančios kibirkštys visur užtikš, užkris. Pasiuks jos širdis net kiečiausiais apsilaidimo ir nupuolimo lukštais aptrauktas.

Tad vardan idealo, vardan mūsų organizacijos, varančios naudingą jaunimo organizavimo ir auklėjimo darbą, remkime ją visomis moralėmis ir medžiaginėmis pajėgomis!

Centralietis.

LIETUVOS KLAUSIMAS IR ŽYDAI.

Kiekvienos tautos gyvenimo bėgis ir tvirtybė priklauso kaip nuo išlaukinio, taip ir nuo vidujinio-naminio susitvarkymo. Tauta išlaukiniai gali buti ir didelė ir galinga, bet viduje betvarkė; iš kitos pusės ji gali buti maža, bet viduje tvarki, jos gyventojai patenkinti ir delto tvirta. Pa-veikslų tam prirodyti rasti nesunku. Atsiminkime tik didelę ištižusią Rusiją ir mažą tvirtais ryšiais surištą Šveicariją. Viena nuo amžių remiama ant despotizmo, platinama paglemžimais, kitoji atsižymin-ti savo vidujine tvarka, sutikimu tarpe tri-jų skirtingos tautos žmonių.

Ant kokio pamato lietuviai nori statyti savo Valstiją — ar mes stengsimės užimti ir plėsti savo rubežius, apimdami kuodaugiausiai svetimų gaivalų ir su jais elgsimės pagal kokios nors monarkiškos metodo, kad viską pavergti, ar mes pasitenkin-sime vien tik savo etnografiškais plotais, patys stengsimės buti žmonėmis ir nuo kitų, tuose plotuose gyvenančiųjų, reikalausime to paties žmoniškumo? Monarkizmu remiantis turėtume eiti prie pirmojo, tečiau demokratizmas veda prie antrojo. Kurio klausysime?

Ši karė aiškiai parodė, jog monarkizmui nei Amerikoje, nei Europoje vietos nėra. Jis jau savo senojoje išvaizdoje apsi-reikšti negalės. Jo vietą pilnai turi užimti demokratizmas. Ypatingai tai atsitiks Lietuvoje, kame beveik visas tautiškasis ju-dėjimas jo principais ir remiamas. Svarbiausiuoju tų principų dėsnium yra lygybė. Reiškia, jog visi šalies gyventojai turi prieš įstatymus tas pačias teises. Teises gyventi ir naudoties šalies turtais, apšvie-timu ir kitais piliečio patogumais, nekliu-dant savo kaimyno laisvės. Tuo principu remiantis, stengiamos patenkinti kiekvieną

gyventoją ir vietoj kliudyti jo pasistengi-mus, jį raginti ir kur tik galima padėti jo gyvenimą pagerinti.

Kaip-gi su žydais? Ar ištikrųjų taip jau ir baisu su jais, kaip praėjusiame "Vyčio" numeryje viršui pristotojo straipsnio autorius mano? Ar ištikrųjų yra nuo jų mums pavojus? Drąsiai galime sakyti, jog ne. Tol, kol žmonės kokios nors šalies yra patenkinti, kol jie turi pilnas teises gyventi ir rūpintis savais reikalais niekieno netrukdomi, bet padedami, jie tai šaliai nė-tik kad nekliudys, bet stengsis visur pritar-ti ir iš vien su kitais dirbti. Ar žydai būtų išskyrimu? Jie yra žmonės, žmonės, ku-rie kentėjo per amžius persekiojimus įvai-riose šalyse, taigi nereikia stebėtis, jog ir eina prie viso ko labai atsargiai. Bet ar galime mes už tai juos kaltinti? Ar galime eiti mūsų kaimynų lenkų pėdomis ir auklėti neapykantą ir nesitikimus ir stengtis pa-vergti visą pasaulį? Lenkams, kurie siekias senovės monarkizmo, gal ir tinka tie budai, bet mes, lietuviai, kaipo demokratų tauta, netik turime tais darbais biau-rėtis ir į sa-vo tarpą neinsileisti, bet ir išreikšti skriaudžiamiesiems užuojautą. Mes rašydami ir ieškodami įvairių išsvajotų priekibių, niekindami ir nesiskaitydami su savo pa-čių šalies gyventojais, priguliničiais prie mažumos tautų, kurioms nuo amžių prisi-ėjo su mumis gyventi, negalime laukti vie-nybės ir sutikimo, ir tuo pačiu eitume prieš tuos principus, kuriais remdamies mes rei-kalaujame savo tėvynei neprigulmybės.

Tarpe Amerikos socialistų svetimtau-čius atstovauja ne vieni žydai, bet ir lietu-viai, ir rusai ir kiti!

Ar mes galime kaltinti žydus, kad jie nenoriai ejo išvien su mumis veikti? Galė-tume kaltinti, jei nežinotume, kaip su jais

buvo apsieinama Rusijoje ir kaip ir dabar tebeveikiama Lenkijoje. Jie bijos matomai tų pačių pasekmių ir pas mus, kas, be abejonės, jei mes autokratijos ir monarkizmo principų laikytumės, galėtų ir atsitikti. Taip greitai, kaip jie pamatys mūsų gerus norus link jų, atsimainys ir jų nuomonė. Jau ir dabar, kaip matyti iš mūsų pasiekiančių Lietuvos laikraščiuose žinių, žydai palinko prie lietuvių ir stengias eiti su jais iš vien. Toliau tas apsireišk dar aiškiau. Mes juos prie savės patrauksime ne priekaištais, ne išmetinėjimais ir žeminimu ir nereikalingais kaltinimais, bet žmoniškumu laikydami juos lygiais tautos piliečiais, kokiais ir patys norime būti.

Istorijos laikais, žydai ir lietuviai mokėjo gražiai sugyventi. Kaip vieni taip ir kiti nešė svetimą jungą, daugel kartų kentėjo tuos pačius pažeminimus nuo tų, kurie skaitės save augštesniais. Tie vargai kaip vienus taip ir kitus suartino. Tas suartinimas ateityje turės išeiti kaip vieniems, taip ir kitiems ant gero. Apšviestiesnieji žydai tai gerai žino ir savo raštuose, leidžiamuose kaip žydų, taip ir kitose kalbose neužmiršta teisingai apie tai pastebėti. Mes už tai jiems turime tarti gerą žodį ir neieškinti apkaltinimų, sekant įvairių monarkistų, kaip lenkų pėdomis.

Kiekvienas pačių lietuvių tarpe nesutikimas, kiekvienas bereikalo kalbinėjimas prie Lietuvos mažumos gyventojų suteikia naujos medžiagos mūsų "prieteliams" lenkams. Jie gavę į rankas valdžią smaugia žydus ir ukrainiečius, ir norėtų tą patį matyti ir pas kitus darant. Jie tada sakytų, ve, ne mes vieni tai darome, tai daro ir kiti.

Mes tokios mūsų "prietelių" taktikos sekti nenorime ir neseksime. Mes ieškome sau neprigulmybės ne kad ką nors pavergti, bet kad patiems būti laisvais ir leisti kitiems tąja laisve naudotis.

M-a.

Redakcijos prierašas: "Vyčio" redakcija, padariusi minėtą pastabą "V." 15 (56) numeryje, buvo intekmėje žinių iš Europos, kuriose buvo pranešama, kad žydai yra priešingi Lietuvos neprigulmybei, kad jie dedasi ir eina iš vien su visais tais elementais, kurie stoja skersai kelio lietuvių pastangoms ingyti siekiamus tikslus.

Dabar pasirodo, kad tos žinios buvo klaidinančios. Žydai lietuviams ne tik linki atsiekti neprigulmybės ir visų laisvo krašto teisių, bet prie to prisideda morale ir medžiagine parama.

Gražūs santikiai ir sutarimas apsireiškia ir čia, Amerikoje. Žydai mūsų reikalus remia aukomis, gyvu žodžiu ir spauda.

Užtai, kas išėjo aname "V." numeryje prieš žydus, išėjo po intaka pramanytų pranešimų, metančių neteisingą šešėlį ant žydų.

"KUR TADA BUVO?"

Vienas Lietuvos dvarininkas vokietis — Šulcas labai buvo nepatenkintas katalikų šventėmis, kuriomis jo darbininkai darbo nedirbdavo.

Ateis šventė, "prusas" ir klausia: "Na, kas daro šventė!" Jau vis išaiškina kokio.

Atėjo Visų Šventų diena. "Prusas" vėl klausia, kas švenčiama.

—Visų Šventų — paaikšino darbininkai.

—Visių Šventių! Na, tai nors syki tos šventės praeis".

Prusas manė, kad jau daugiau švenčiu nebus.

Atėjo šv. Martinas. Darbininkai vėl švenčia. Prusas, nustebejęs, klausia:

—Na, kas dabar yra!

—Šv. Martynas.

—Na, kaip su juo?! Kur jis buvo, kai visi šventi buvo?

* * *

KOKIA KALBA — ATSPIEKITE?!

Plepienė (į savo kaimynę klausutienę): Misiuke! Jūsų Džanukas išrunino ant stryto ir sufaitavo Čaluką. O Čalukas kraidamas stepsais nurunino į hauzą.

Šviesus Sešėlis.

Pirmieji gandai, lėmę
Tėvynei Laisvę, teskamba
Lietuvio sieloje visur ir
visuomet.

Petro Šilėno kambarį nepaprastai ramu ir ty-
lu.

Paskutinės sutemų meto valandos sklaidosi,
tirpsta išlėto, nepastebimai. Mėlynas prieblandis
temsta, nyksta, — ir va jau pro langą juoda naktis
žvelgia.

Kambarį šviesu tik nuo besikurenančio kaka-
lio.

Malkos liepsnoja, spragsi, o raudoni šviesos
ruoštai, išiveržię į kambarį, šliaužioja sienomis, mir-
ge paveikslų rėmuose, nikelinėse komodo rankelėse,
rašomojo stalo pažibose. Kartais šmėkstelėja vie-
non kertėn, kartais kiton, o kaikada ir visą kamba-
rį siubtelėja.

Tada visi šešėliai palubiais, pasieniais pas patį
kakalį subėga, už komodo kerėių slepiasi, pastalėję
tuno. Tečiau neilgam. Tuoj ir vėl jie tiesiasi, šliau-
žia tolyn vis, tolyn, kabinasi už kedžių, vienas kitą
stumia, — tai susitraukia, tai išsidriekia vis pla-
čiau, plačiau...

Nusibodo Petrui drybsoti ant kanapos. Pakilo,
pataisė malkas, pasispyrė kedę arčiau ugnies, atsi-
sėdo raitas prieš atlošėlį, užsidėjo ant jo alkunes,
parčmė delnais smakrą ir žiuri į liepsną.

Tečiau nieko nemato. Svajoja.

...Vakar ji pasisakė, kad myli. Myli jį — Pet-
rą Šilėną... Irina — Irka myli... Dabar taip ir
valius ją: Irka...

Gera Petru, — smagu nuo tokių minėjų. Kar-
tais lyg diglėja kas krutinėje, pereina šiltu alpesiu
per kuną, suremia kvapą, — tuomet rodos nuo šir-
dies kaž-kas į viršų kyla. Lygiai taip, kaip supy-
nėse — įsivarius skrendant žemyn prieš tą valan-
dėlę, kai pasijusi vėl belekiąs į viršų.

Taip; meilė kelia žmogų. Petras Šilėnas pui-
kiai tai jaučia. Kaip jam gera, smagu, guvu nuo
vakaro! Ko tik imsis — viskas sekasi, ką tik su-
manys — rodos tuč-tuojaus ir įvyks.

Ir žmonės aplink tokie geri. Ir jis visiems ge-
ras. Rytą eidamas kontoron, sutiko Giedrūną. Iš-
tolo plačiai nusipšysojo — neiškentė.

— Nu, sveikas gyvas, Pranyti! Kur droži? Ar
nerašo kas musiškių?... Beje, kada padarysim po-
sėdį? Turiu svarbų projektą del tremtinių grąžini-

mo ir sumanymą del Lietuvos atstatydinimo. Tai-
gi pranešk. Nu, lik sveikas, brolyti, man skubu...
— Ir draugiškai patreplėnęs Pranį per petį, nusijuo-
kė balsu ir vikriai nužingsniavo tolyn.

O sutikęs redaktorių, pats pasisiulė parašyti
straipsnį del bolševikų politikos Lietuvos klausimu.

Vakare grįžęs namo Petras nesijautė nuvargęs.
Tečiau nei straipsnio rašė, nei savo projektą rupi-
nosi. Taip malonu štai paknapsoti vienam ramiai
prieš besikurinantį pečių. Aplink prietamsa, — še-
šėliai čiažo, o čia šviesu — šiluma bučiuoja — glos-
to veidą, rankas. Primerki akis ir mąstai, mąs-
tai...

... Taip; meilė duoda įsitikėjimo į savo pa-
jėgas. O įsitikėjimas — didelis daiktas. Petras sa-
vaimė jaučia, kad jeigu Irina jį pamilo, tai reiškia
buvo del ko pamilti. Vadinasi, jis ne kaž-koks Mo-
lio Motiejus — apsileidėlis, ar pastumdėlis, ar dar-
gi šiaip jau pilkas, nieko nereiškiąs žmogelis. Ne!
Va — jis pats jaučia — esąs vyras kupinas pajėgų,
energijos, inicijatyvos, o gal ir talentų...

Ištiesų Petras Šilėnas toksai ir buvo. Tik dar
ligšiol neišbandė savo pajėgų ir nežinojo paslėptų
savo dvasios turtų.

Jau karo metu baigęs elektro-technikos institu-
tą, netyčia gavo gerą vietą ginklų dirbtuvėję. Tokiu
budu ir nuo kariuomenės buvo liuosas ir lietuvių
visuomenės darbe galėjo dalyvauti.

Šilėnas buvo geras darbininkas. Dar studen-
taudamas pasižymėjo organizatoriaus gabumais, o
dabar, nežiurint jauno amžiaus, visų buvo laikomas
rimtu visuomenės veikėju. Tečiau Šilėnas netik ne-
sididžiavo tuomi, bet jis pats kaip ir nepastebėjo sa-
vo kilimo. Tai buvo geroji jo budo ypatybė. Del
to visi jį mylėjo ir prie jo linko.

Tiesa, kad ir viršutine savo išvaizda Šilėnas da-
rė malonų įspudį. Gražaus sudėjimo, į viršų suvers-
tais plaukais, atviro veido su smailai apkirpta juo-
da barzdžiuke, visados švariai apsitaisęs, Petras at-
rodė tikras inteligentas, nors ne dabita.

Nežiurint karšto savo patriotizmo, Šilėnas ne-
jautė nei mažiausios autipatijos į svetimtaučius.
da barzdžiuke, visados švariai apsitaisęs, Petras atro-
dė tikras inteligentas, nors ne dabita.

Draugavo su lietuviais, draugavo ir su nelietuviais. Maža, kad draugavo. Dar-gi įsimylėjo į rusę...

— Tai kas, kad Irka — rusė — mąstė vis dar teberydamas prieš ugnį Petras — ne-gi vesti aš ją ketinu...

Staiga dingtelėjo jam visai nauja mintis:

— Gi ji pasisakė mylinti mane — ir aš sakiau, kad myliu. Kuomi-gi visa tai baigsis? Po karo aš grįšiu Lietuvon, o ji?... Pamesti, palikti ją?...

Petras išgastingai atsikėlė nuo kedės ir perėjo porą kartų per kambarį.

... Išsižadėti jos vis delto-gi but perskaudu...

Net keista Šilėnui, kodėl va tik šiandien ėmė kilti tokios mintys. Iriną pažino jau daugiau kaip pusė metų. Patiko jam tuojau. Buvo graži, be galo simpatinga. Patraukė jį kaž-kokiu moterišku grakštumu, kurį reikė kiekvienas jos judėsys, kiekvienas žodis. Intikdavo savaime, be noro intikti, ar atrodyti gražesne negu ištiesų yra. Be to išsilavinusi, idealistė, gero išauklėjimo ir sveikų pažiūrų, mokanti ir pajuokanti ir rimtai pakalbėti, — Šilėnui, dar mažai pažinusiame moteris, atrodė tikra tobulybė, idealas.

Sužinojusi, kad Šilėnas lietuvis, Irina nutarė arčiau su juo susipažinti. Ji apskritai indomavo Rusijos svetimtaučiais, o ypač Lietuva, kurią jai brolis aficeris aprašinėjo laiškuose iš fronto dar karo pradžioj.

Dažnai ištisus vakarus prasėdėdavo Petras Irinos šeimynoje. Ir ten visiems mokėjo intikti — ir senutei motinai, ir brolienei, ir dviems jos vaikučiams. Daugiau nieko namuose nė nebuvo. Gerdavo arbatą, šnekučiuodavo, paskui eidavo pas pijaniną — Irina gerai skambino, Petras gražiai dainavo — ir taip nejučioms slinkdavo valandos. O netrukus paprastas palankumas, paskui simpatija virto tikrą meile. Abudu tai jautė, bet nedrįso prisipažinti ne tik viens kitam, bet ir sau.

Keistas rodos dalykas. Jis — lietuvis patrijotas, ji — rusė patrijotė, jis vieno visuomenės sluogsnio, ji kito — ir vienas kitam nekenkė ir neketino kenkti. Abu jautė visišką savo sielų sutarimą ir patenkinimą. Nei vienas jų-dviejų ligšiol nebuvo nė pamąstęs: kaip-gi toliau eis gyvenimas, kas jų laukia ateityj. Juk jiedu maža kad ne vienos tautos, bet ir ne vieno tikėjimo žmonės. Jis — įsitikinęs katalikas, ji — įsitikinusi pravoslavė. Ir maža dar kokių gyvenimo painių galėtų iškelti.

Tur but pirmosios laimės instinktas saugojo juodu nuo visų tų realinio gyvenimo dissonansų. Mylėjosi ir viską matė vien savo meilės šviesoje, o ten nebuvo jokių painių, jokių kliučių, nei dissonansų.

O šiandien va tokios mintys Petruį laimingiausias valandėles temdo. Nejau-gi del to, kad dabar netik jaučia, bet ir žino, kad Irina jį myli, ir jis

pats pasakė, kad taip-pat myli? Nejau-gi tik aname intymiškiausiam nujautime vystosi laimė, o ji eikštėn išvilkus ima irti visi tie saldūs lukuriavimai, tolimi aidesiai, o su jais ir laimė? Lygiai taip, kaip išsisklaidžius rytmečio ūkanai, pamatai plikas uolas, purviną žemę užuot lauktųjų žiedų ir žolynų.

Ištiesų Petras Šilėnas šiandien mato, kad ištarus tą magiškąjį "myliu" nyksta visa taip saldžiai jaudinusi meilės poezija. Va ima kilti visi gyvenimo klausimai-klausimėliai, painės-painelės. Petras jaučia, kad tas "myliu" išaistė jį visa tai išrišti, išpainioti.

— Tai bent ne šiandie. Šiandie per greit, perskaudu...

Petras vėl sėda prieš pečių, vėl pasiremia delnais smakrą ir stengiasi su visomis smulkmenomis įsivaizdinti vakarykštį vakarą.

Nori dar kartą pergyventi maloniausias gyvenimo valandėles:

... Taip-pat kaip šiandien kurinosi atviras platus kakalis, linksmai spragsėjo malkos, vinguliavo raitėsi auksiniai liepsnų liežuvėliai. Taip-pat sienomis blikčiojo raudoni šviesos atspinduliai, o iš kerčių šliaužiojo tāsėsi gudų šešėliai...

... Va, rodos, sėdi jiedu su Irka prieš ugnį, tokie nepaprastai susitelkę, ramūs. Apsivilkusi balta bliuzka, jaukiose kambario sutemose, paslaptingoje šešėlių simfonijoje, ji pati atrodė lyg šviesus šešėlis, — lyg saulingas gyvybės tonas gudžiuose funeralo akorduose.

Sėdi arti susiglaudę. O akių lėlutėse liepsnos atspinduliais giliausi slėpiniai reiškias.

... Jisai kalbėjo apie lietuvių dailę: — apie Čiurlionies garsų sonatas — vizijas ant drobės dažais išgiedotas, apie Sasnausko giesmes rimties akordais siubuojančias ir maldos ekstazėje "Requiem" dangiška harmonija skambantį, apie Vydūno Probočių šešėlius" ir "Amžiną Ugnį" — amžinos šviesos ir meilės reikėją — ir daug dar jai kalbėjo, svajojo.

... Paskui paėmė jos ranką, padėjo sau ant kelių, supynė pirštus, — dar arčiau susiglaudė...

... — Kame gi ieškoti gyvenimo paramos, nuovargy poilsio, darbui inkvėpimo?... — Tartum ne jis kalba. Siela pati reiškias, gelmėse saugoti jausmai prabyla.

O ji sako jam taip nuoširdžiai, šiltai:

... — Meilėje... — ir lėtai į akis pažvelgė.

... Nualpo krutinėje, kaituliu nuvėrė.

... — Kad niekas nemyli... — nei nejuto, kaip pasakė. Geriau butų nesakęs.

... Bet ji liuosa ranka jau apkabino jį per pečių ir priglaudė galvą.

... — Aš myliu...

... Pajuto jos plaukų kvapsnį, jų meilų švelnumą, apkabino ją ir prispaudė karštai, karštai.

LIETUVOS VYCIŲ 16-ta KP., CHICAGO, ILL.
Ši kuopa, neminint jos kitų darbų, Kalėdinin Lietuvos Laisvės Fondan renka 10000 dolerių duoklę (Žiūrėk žinutės apie 16-tą kuopą).

...Tystelėjo iš kampų šešėliai, — palubiais, pasieniais šliaužia, skečiasi, plinta, auga, — už kanapos sustojo ir apsiaubė, suvėlė visa

Staiga — takšt, takšt, takšt į duris.

Pašoko Petras, pabudo iš svajonių.

Duryse stovi kaž-kas apykaklę pastatęs, snieguotas. Pasuko elektrą — žiuri: Pranas.

Sviedė Giedrūnas apsniktą kepurę į kampą, šoko, apkabino Petrą ir nu bučiuoti. Loštelėjo Šilėnas:

— Ar tu ... Sakyk kas yr? —

O Pranas padėjo jam ant pečių abi ranki — toks nepaprastai nušvitęs, susijudinęs, akys žiba — ir sako rimtai, iškilmingai, stačiai akysna žiurdamas:

— Aštuntą sausio dieną Lietuvių Tautos Taryba Vilniuje paskelbė Lietuvą nepriklausoma valstybe. Vokiečiai, po ilgos kovos, priėmė savystovybės formulą — ir jis, staiga pametęs savo rimtumą, vėl apkabino Šilėną.

— Ar tu supranti? Lietuva nepri gulminga! Brolyti! tiek laukus, tiek kentus...

Čia Prano balsas nutruko ir jis pravirko.

Sumišo Šilėnas. Nebežino nė ką daryti.

— Palauk! Kaip-gi tad?... Iš kur žinia?

Pasakyk gi! —

Giedrūnas nieko neatsakė, tik atkišo jam popierio lapą. Stvėrė Petras.

— Vinco telegrama iš Stokholmo! Vokiečiai priėmė nepriklausomybės projektą. Aštuntą sausio Taryba skelbia..."

Nebaigė skaityti, šoko prie Prano, apkabino jį ir spaudė, bučiavo... Paskui šoko ant kedės ir mosuodamas lapu sušuko, tartum tukstančiams šaukdamas:

— Valio, nepriklausoma Lietuva!!!

— Valio — o! — siubtelėjo Pranas ir, pats išsigandęs savo balso, nutraukė Petrą nuo "tribunos."

Bet tas nerimo:

— Brolyti! tai bent naujiena! Pagaliaus gi sulaukėm. Žinai, rodos gatvėmis bėgčiau ir šaukčiau... Šimts paibelų! tegu visi žino: Lietuva nepriklausoma! Nu, dabar tai mes padirbėsime!.. Suorganizuosime valstybę, įvesime tvarką, nutiesime geležinkelių, užmegsime prekybą... Beje, kokios gi sienos? O jurė? O Prūsų Lietuva?... Na, apie tai paskui. Svarbu, kad paskelbta. A — a... aštuntą sausio, o šiandien jau penkiolikta, vadinasi pereitą antrą dieną — jau visa sąvaitė. Puiku, puiku!

Bet Giedrūnas jau surimtėjo. Atsisėdo ant kanapos, sunėrė ant krutinės rankas ir susimąstė.

— Taip, Lietuva paskelbta nepriklausoma — prabilo lygia balsu — tečiau nemanyk, kad tuomi

viskas ir pabaigta. Tai tik pati pradžia. Be abejo teks dar daug kovoti, kol tą nepriklausomybę įvykdinsimė — ir su tais pačiais vokiečiais, ir su rusais, ir su lenkais, ir dar-gi su saviškiais. O darbo, kiek darbo...

— Beje, gi tu neviską dar perskaitei — pašoko jis atsiminęs. — Duokš telegramą.

Ir rodydamas Šilėnui ėmė skaityti.

— "... Aštuntą sausio Taryba skelbia Lietuvą nepriklausoma. *) Tuojau rengitės grįžti. Smulkmėnas laišku. Vincas." O telegrama, žiurėk, adresuota man ir tau. Reiškia, kad mudu tuojau turėsiva grįžti Lietuvon.

— Grįžti Lietuvon? Nu?! — Šilėnas nušvito, bet tuojau ir vėl apsiniau. Skausmingai sutraukė antakius, lyg ką atsiminė, perbraukė ranka per kaktą ir ėmė vaikščioti po kambarį.

— Nejaugi tuojau ir grįšime? — paklausė nevirtu balsu, lyg pats sau sakydamas.

— Žinoma, negi rytoj — patvirtino Pranas — bet kuo greičiau, tuo geriau. Taigi turime rengtis, baigti reikalus, rupintis pašpartais, kad gavus laišką ir paaiškėjus dalykams tuoj galėtume ir vačiuoti. Brangi kiekviena diena.

Ir jis ėmė rengtis namo.

— Taigi, žiurėk, ateinantį sekmadienį šaukiame didelį susirinkimą. Paimsime didžiulę salę, išpuošime, ištaisysime, — reikia tinkamai pranešti žmonėms ir paminėti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą. Prisiirengk šį-tą pasakyti. Na, lik sveikas! Aš dar turiu vienur-kitur užsukti — ir draugai atsiveikino.

Likęs vienas, Petras ilgai negalėjo suvaikyti minčių. Maišėsi jos, mainėsi visaip, kartais lyg išsipindamos, dėjos į neva priimtiną išvadą, tai vėl priešais puldamos ardė ir vertė absurdaus prieš valandą rodos nuoseklius protavimus. O virš viso to chaoso sąmonej spindėjo tik dvi aiški idėji: kad jam reikia važiuoti dirbti į nepriklausomą Lietuvą, ir kad jis myli ir yra mylimas idealiai tobulos, kaip jam rodės, ir gražios moteriškės — rusaitės.

Tos dvi idėji stačiai plėšė Šilėno sielą į dvi pusi. Kad jam reikia važiuoti ir jis ten važiuos, tai buvo aišku. Bet kaip-gi Irina? Savo laimės jis gali išsižadėti, bet ar jis turi teisės griauti ir jos laimę? O tečiau reiks sugriauti. Tai bent koku būdu padaryti taip, kad ji suprastų, kad jis, Petras, čia nekaltas, kad jis ištiesų Lietuvai reikalingas, kad neintartų, jog jos nemyli.

— Įkalbinėjimai, pasiteisinimai čia maža ką padės. Reikia pirma ją prirengti. Tegū pati įsitikina. Pakviesiu ją sekmadienį į mūsų susirinkimą. Pamatys visuomenės ūpą, pamatys didį tautos reikalą, prieš kurį nyksta visi asmens dalykai. Pama-

Ištiesų-gi Lietuvon nepriklausomybė buvo paskelbta tik kovo mėnesyje (J.Ž.).

tys — ir pasakys: taip, jam reikia važiuoti. Pagaliau mano važiavimas bus nuspręstas, priimtas ir įsaistytas dalykas, kurio nebeatšauksi.

Iš viso savo jausmų ir minčių chaoso gavęs tókių išvadų, Petras pasijuto esąs nuvargęs. Nušlijo ant kanapos, išsitiesė aukštieninkas, sunėrė rankas po galva, užsimerkė ir taip sustingo.

Davė valios mintims — ir jos plaukė, plaukė, tartum debesiai tylią vasaros dieną: vieni skaidrūs, šviesus, lengvučiai, kiti pilki, niaurūs šliaužia išlėto, pavejami ir paliekami anų šviesiųjų, — iškraiptyti visaip, išvingiuoti, arba stačiai bevaizdžiais sklypais driekiasi vis į vieną šalį, vis į vieną...

Ir staiga graudu pasidarė Petru ir liudna, be galo liudna.

... — Augau, vargau, skyniau kelią į gyvenimą vieny vienas-vienintėlis. Ir štai praskyniau. Po tiek kovų ir vargų pirmą gyvenimo žingsnį žengiant, va sutiko mane kadaisia svajota meilė. Rodos buvau laimingas. O šiandien?... — jis karčiai nusišypojo: — šiandien turiu dvi mylimąsias...

Ir pusbalsiu ėmė niūniuoti mėgiamąjį poeto romansą, kuriuo dabar kaip tik gerai galėjo išreikšti tų dviejų mylimųjų meilę:

“Jau niekas tavęs taip giliai nemylės,
Kaip tavo jausmingas poeta.
Nieks skausmo jau tiek niekados nekeitės,
Kiek jis dėl tavęs, numylėta.

Daina atgaivino Šilėną. Nė nepajuto, kaip atsikėlė nuo kanapos ir jau vaikščiodamas baigė tvirtu, ramiu įsitikinimo balsu:

“Poetams kitiems numylėta ranka,
Vainiką iš laurų nupynė.
Tu jį bent atmint ar atminsi kada,
Tu, jo numylėta Tėvynė?”

(Maironis).

* * *

Gražu buvo sekmadienų. Vakar išsniktas sniegas tukstančiais kibirkščių tviksėjo vidurdienio sauės spinduliuose, grojo po pėkščiųjų kojomis ir spiegė po rogių pačiuožomis. Tik trumpos žiemos dienos. Nespėjai nė pasidžiaugti saulės spinduliais, žiurėk — jau jos nebėra. Pasislėpė už namų sienų, šalti šešėliai nušliauzė gatvėmis, tik cerkvių kryžiai ir bonės dar šviečia rausvu besileidžiančios saulės atspindžiu.

O gyventojai lietuviai laukė sekmadienio vakaro nesulaudami.

Pas bažnyčias išlipdyti skelbimai ir laikraščių pardavinėtojų dalinami lapeliai plačiai paskleidė žinią, kad šiandien, šešiose vakaro šaukiama visuotinas lietuvių susirinkimas, paminėti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą.

Žmonės gaudė tuos lapelius, stvarstė vienas iš kito, kiekvienas norėjo pats paskaityti ir ant rašto į

pamatyti tą žinią, — taip ji buvo visiems brangi ir netikėta. O paskaitęs, jeigu čia-pat stovįs kaimynas neišprašė lapelio, slėpė jį kišenėn atminimui ir žiurėjo į laikrodį, ar tuoj jau bus galima eiti į susirinkimą.

Ir ėmė rinktis jau nuo penktos. Ėjo visi: ir inteligentai-buržujai, ir moksleiviai, ir darbininkai — proletarai, — visus suburė magiškas žodis: Lietuva — nepriklausoma.

Irina atėjo jau truputį po šešių, bet susirinkimas dar nebuvo pradėtas. Užtat į salę vos-vos įsispraudė. Suradus savo vietą — pirmosios eilės buvo numeruotos, — atsisėdo ir apsižvalgė. Salė ištiesų buvo didelė, bent dviem tukstančiam žmonių ir jau pilna-pilnutukė. Priešais, ant estrados stovėjo gelumbe tiestas stalas, kelios kedės, truputį į kairę kitas stalelis su grafinu vandens ir stiklu — matyt, paskirtas kalbėtojams. Ant sienos, priešais, didelis gražus šilku siūtas Lietuvos ženklas, dviejų trispalvių vėliavų apgaubtas. Salė taip-pat buvo išpuošta vėliavomis ir vainikais.

Žmonės, matyt, didžiausiu pasiilgimu laukė pradžios. Veidai visų nušvitę, sujudinti, tečiau visi buvo ramūs, rimti. Jei kurie kalbėjo, tai pusbalsiu. Dauguma tylomis audė savo džiaugsmą ir vilties kupinas dūmas.

Pagaliau trečiu kartu suskambėjo varpelis, durys į sceną atsidarė ir ant estrados išėjo studentas trispalve kokardėle ant krutinės. Salėje viešpatavo kapų tylą.

— Esu ingaliotas pranešti, prabilo studentas, kad susirinkimas pradedama. Kad nereiktų be reikalo leisti laiko, rengėjų išanksto sudaryta prezidiumas, į kurį ineina visų čia dalyvaujančių partijų atstovai — ir jis paskaitė pravardžių eilę. — Ar susirinkimas nėra priešingas šiam prezidiumui? —

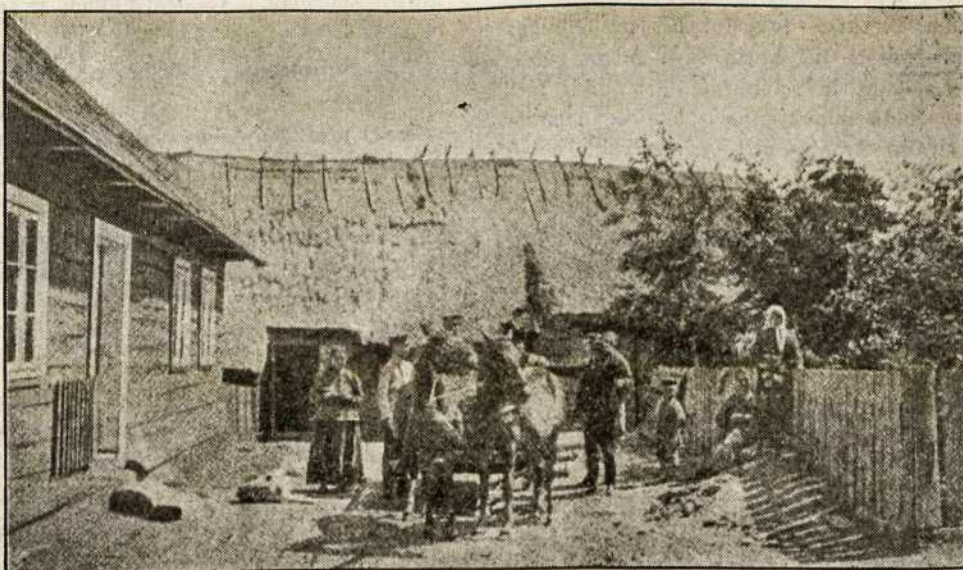
Salė pritarė gausiu delnų plojimu.

— Ačiū susirinkimui už pasitikėjimą! Dabar choras padainuos Lietuvos himną.

Ir ant estrados ėmė rinktis dainininkai. Mergaitės, vienos apsitaisiusios tautiniais rubais, kitos šiaip jau gražiai pasipuošusios pasirodė pirmos. Paskui jas ėjo vyrai. Gražu buvo žiurėti į tą jaunimo burelį, tvarkiai sustojusį su gaidų lapeliais rankose. Tad visi žiurėjo į juos kupini džiaugsmo ir vilties. Paskutinis išėjo dirigentas — ilgaus plaukais, trumpa barzdžiuke, augštas, liesas vaikinasis. Nusilenkė publikai, apžvelgė dainininkus, padavė toną ir pakėlė batutą. Visa salė iškilmingai sustojo, o nuo scenos garsai siubtelėjo “Lietuva, tėvynė, mūsų.”

Žmonės klausė lyg sužavėti. Šiandien tas pripirastas, tiek kartų girdėtas himnas, gavo naujos reikšmės ir kėlė dar niekad nekeltų jausmų.

Laisvos Lietuvos piliečiai klausė savo tautinio himno. Vieni pakėlė galvas, drąsiau žvilgsniu įsmigė į Lietuvos Vytį, stovėjo kupini pajiegy, energijos ir

IŠKELIAVIMAS IŠ TĒVYNĒS.

(Liudējo išleisdami, džiaugsis sutikdami).

Sudiev, tu brangi man tēvynē!
 Sudiev taip mylima šalis!
 Sudiev, jūs broļiai, nusimineņ
 Jū ašarotos seserys!

Margalis.

galēs. Kiti, nusilenķē, pagarba ir rimēia reiškē šios valandos svarbā. Dar kiti, visa kā pamiršē, išties-tais kaklais, pravertomis lūpomis, kaž-kur į tolį į bestais žvilgsniais, tartum gerte-gērē — nežinia, ar giesmēs garsus, ar tas svajones ir vaizdus, kur piešē jūjū sukeltas ūpas.

Irinai lietuvių himnas, kaipo muzikos dalykas pasirodē silpnokas, sudētas dar-gi iš rusų motyvų, tečiau pats dainavimas buvo puikus. Ir ji gausiai plojo chorui, kartu su visais.

Triskart padainavus himną ir išsiskirsčius dainininkams, estradoje pasirodē prezidijumas: trys vyrai ir dvi moteriškės.

Irina nukaito ir nuleido akis. Tarp išėjusiųjų buvo ir Šilėnas.

Visiems susėdus savo vietoje, pakilo iš vidaus žilas, kaip obelis, senelis ir drebančiu iš susijudini-mo balsu prabilo į susirinkusius:

— Tautiečiai! Lietuviai! Aš jau baigdamas savo gyvenimo kelią, šiandien pranešu jums didžią žinią: Lietuva, mūsų tēvynē žengia į laisvės kelią! Aštuntą šių metų sausio dieną, Lietuvių Tautos Tar-ryba Vilniuje paskelbē Lietuvą nepriklausoma vals-tybe. Musų priešininkai išpildē musų tautos reika-lavimą.

Visa salē prisipildē trukšmingo delnų plojimo.

— Valio nepriklausoma Lietuva! — sušuko kai-kas.

— Valio-o-o, valio-o-o! — kilo džiaugsmingi šauksmai pro dar gausesnį plojimą.

Visiems nutilus, senelis toliaus kalbėjo:

— Tautiečiai — Broļiai! aš matau, kad jūsų veidai džiaugsmu šviečia; tai man, senam, jau šian-dien prie karsto stovinčiam ir visą savo gyvenimą pašventusiam tēvynei, kaip-gi nesidžiaugti! Nedaug musų, pirmosios aušros darbininkų beliko, — aš lai-mingesnis už kitus. Ir mirsiu laimindamas šią valan-dą, kad ne veltui nuėjo musų darbai ir skausmai...

Senelis negalėjo ilgiau kalbėti. Apsipylē aša-romis ir nusileido atgal į kedę.

Salē tylėjo lyg užkerėta. Visų akyse žibėjo a-šaros — ir niekas jų nesigėdijo.

Ypatingas ūpas, tartum, kito pasaulio šmėkšte-lėjimas šaltu atdusiu palietē susirinkusiųjų sielas. Tartum, anų kovotojų — didvyrių vėlės suplaukē į salēs skliantus, kad kartu su gyvaisiais pasidžiau-gti savo darbų vaisiais.

Bet štai iš užstalēs pakilo Šilėnas. Tvirtais, ra-miais žingsniais priėjo prie stalelio, išsitiesē ir skambiai pradėjo:

— Lietuviai! Nepriklausomos Lietuvos pilie-čiai! Prieš valandėlę iš visų musų gerbiamo tautos darbininko lūpų išgirdome didžius žodžius: musų

Tėvynė žengė į laisvės kelią! Tautiečiai! mes minėdami šiandien Lietuvos savystovybės paskelbimą, neprivalome užmiršti tų, kurie savo galvas guldė del Lietuvos reikalų ir tų tautos darbininkų, kuriems nebuvo duota sulaukti šios valandos. Tautiečiai! aš kviečiu: Amžiną atilsį už mirusius mūsų laisvės kovotojus!

Ir vėl sujudo salė ir sustojo, kaip vienas žmogus, ir nusviro galvos, ir ne vienas gilus atdūsvs išskrido pro drebančias lūpas.

Graziai kalbėjo Šilėnas. Suminėjo tautos praeitį ir puolimą, kaip paskui buvo ir vystėsi tautinė lietuvių sąmonė, kokiais keliais ėjo ir kaip reikėsi nepriklausomybės geismas, koki veiksmai padėjo tą nepriklausomybę iškovoti. Paskui perėjo į artimiausius šių dienų uždavinius, nupiešė tą milžinišką darbą, kurį reikia atlikti naujai besitveriančioj Lietuvos valstybėj. Dar kartą pabriežė didelį vienybės reikalą ir kvietė visus, kas tik gali ir kaip gali renti pasilikusiųjų tėvynėj veikėjų darbą ir rengtis grįžti namo patiems tą darbą varyti.

— O grįžti turime visi, visi iki vieno. Kam pa-
vyks, tai ir tuojau, o kitiems taikos sulaukus, bet niekas tenemano likti čia, svetimiems tarnauti, kuomet tenai nuo amžių mūsų tėvų krauju laistytoj žemėj bus tveriami dideli darbai ir žygiai.

Lietuva turi būti laisva, ir didžiausia kiekvieno mūsų pareiga — del tos laisvės kovoti.

Valio tad, nepriklausoma Lietuva! Valio jos gaivintojai ir gynėjai!!!—

Valio-o-o!... — vėl šaukė kaip pašėlus salė. Graži, turtinga Šilėno kalba, papuošta patarlėmis, vaizdingais palyginimais ir eilių ištraukomis, uždegė visus. Plojo delnais, mosavo skarelėmis ir greit nutilo.

Sugrįžęs į savo vietą, Šilėnas dirstelėjo į Iriną. Dar kalbėdamas, nejučiomis porą kartų buvo pažvelgęs į ją. Bet tuomet matė lyg per ūkus; žvilgsnys prašliaužė, bet mintis neužkliuvo. Perdaug buvo atsidėjęs savo kalbai.

Dabar jųjų žvilgsniai susitiko ir valandėlei susipynė. Ir Šilėnas išskaitė tiek pasigėrėjimo juomi, tiek pasididžiavimo drauge su atvira, nuoširdžia meile, kad skausmo išraišką savo veide skubiai padengė šyptelėjimu ir nuleido akis. Jam lyg drovu pasidarė, kad savo kalbos vaisiais norėjo diplomatiškai palengvinti savo atsiskyrimą su Irina.

Petras nė neklausė ką kalbėjo kitas prezidijumo narys — ponias Braižienė. Tik išgirdęs savo pavardę, pakėlė galvą.

... — Piliečiai Petras Šilėnas ir Ignas Giedrūnas kviečiami tuojau važiuoti Lietuvon — sakė kalbėtoja — Aš įnešu sumanymą, kad šis susirinkimas duotų jiems tam tikrų ingaliojimų ir inteiktų savo rezoliucijas del kaikiurių šio meto ir artimiausios a-

teities klausimų. Ar susirinkimas priima šį pasiūlymą? —

— Sutinkam!... Priimam!... Bravo!... —

O kaž kam šuktelėjus: Tegyvuoja Šilėnas!, visa salė vėl pratrūko delnų plojimu ir šauksmais.

Po ponios Braižienės kalbos dar dainavo choras, o jam pabaigus, tas pats studentas su trispalve kokardėle ant krutinės, pranešė, kad dabar bus 15 min. pertrauka, o paskui tarsis del rezoliucijų ir del telegramos Šv. Tėvui. Pabaigoj būsią dar deklamacijų ir dainų.

Sujudo žmonės, subruzdė. Kiekvienas eina, brukasi, kad greičiau išsprūdus iš įsilusios salės, pasimačius su pažįstamais, pasidalinus įspūdžiais ir mintimis del taip nepaprastų naujienų.

Valandėlei pasiluosavęs, Petras išoko salėn pasisveikint su Irina. Ji neketino likti pabaigai susirinkimo, bet tyčia laukė Petro.

— Nu, kaip Tamstai patiko pirmas mūsų savystovybės žygis? — nusijuokė sveikindamasis Šilėnas tyčia ėmęs kalbėti oficialinio mandagumo tonu.

Tečiau Irina nudavė nepastebėjusi tai.

— Puikiai, puikiai! Kiek vilčių, kiek džiaugsmo! Žinai, kuone pavydžiu jums. Bet tu gi pasižymėjai. Vyras gi iš tavęs! Gaila, kad nesupratau. Ką kalbėjai? Turi laiko? — eiva papasakosi.

— Kaip kunigas, tiesa? Gą-gi, gerą pamokslą pasakiau, — bandė juokauti Šilėnas.

— Beje, sakyk, ką ta ponias apie tave šnekėjo ir ko jie visi paskui tau taip šaukė ir plojo?

— Išdavė mano paslaptį. Pasakė, kad aš Lietuvon rengiuosi, tai dabar visokių mandatų man visą vagoną prikraus. Mat, tai ir duok jums, moterims lygių teisių! —

Irina įsižeidė:

— Nesuprantu kas tau per noras šiandien juokauti ir tyčiotis.

Petras pats susidrovėjo.

— Ne, Irka, išties juokai šalin — prabilo kitu tonu ir paėmė ją už rankos. — Mane šaukia Lietuvon, ten esu tuojau reikalingas. Šiandien apie tai susirinkimui pranešta. Dalykas nutartas. Gausiu dar ingaliojimų.

Pajuto, kaip netyčioms sudrebėjo Irinos ranka — ir nutilo. O ji pakėlė akis ir pažiūrėjo į jį tyliau išmetinėjimu.

— Ir tu nuo manęs tai slėpei... — ir skaudus užsivylimas atsiliopė jos balse. — Ir tau negaila bus mane čia vieną pamesti? —

Taip stačiai užkluptas Šilėnas nežinojo nei ką sakyti. Bandė teisintis.

— Nesakiau, nes pats dar tikrai nežinojau. O kad man skaudu išvažiuoti, tai pati tur but puikiau supranti. Tečiau pareiga. Atsakomybė visuomenei ir tėvynei.

Irina nieko nesakė.

— Nu, aš einu namo rengtis — tarė atsidusus ties išėjimo durimis. — Tau taip-pat turbut nesmaugu tokioj valandoj su ruse vaikščioti... —

Petras įsižeidė ne juokais. Jam ir ištiesų buvo skaudu.

— Ar seniai tu randi smagumo mane įžeisti? — paklausė pasikarščiaavęs.

Irina susiprato perdaug pasakiusi. Pirma ištiesė ranką:

— Dovanok, meldžiamas. Netyčia išspruko. Vis tik dar kol išvažiuosi, atėidinėsi į mus? Juk tiek rodos turėjome viens kitam pasakyti. Ateisi — gerai? —

— Ateisiu, jei... — ir nedasakė.

— Kas — jei?

Pamąstė Petras valandėlę ir nusprendė:

— Gerai. Vistiek ateisiu.

— Tad lyg pasimatymo!

— Sudie!...

Paspaudė jos ranką ir nužingsniavo baigti susirinkimo.

* * *

Antradienyj po susirinkimo Giedrūnas gavo telegramoj minėtą Vinco laišką ir tą patį vakarą nuėjo su juo į Šilėną.

— Vincas rašo. Te, skaityk—tarė pasisveikinęs ir traukdamasis iš kišeniaus popierą. Galima buvo spėti, kad jį nelabai tas laiškas pradžiugino.

Šilėnas nekantraudamas ėmė skaityti. Ir juo tolyn skaitė, tuo labiau niaukėsi. Perskaitęs numetė lapą ant stalo ir patraukė pečius.

— Nešuprantu, kas ten darosi. Rašo kaž-kaip neaiškiai, kaž-ką slėpdamas, nedasakydamas. Nepriklausomybės paskelbimas, girdi, dar pats savaimė maža ką reiškias, dar daug reikės kovoti ir taip toliau. Šimts paibelų! Gi mes ir patys žinom, kad reiks kovot. Kam jis mus, lyg mažus vaikus vilbina kaž-kuo?...

Matyt, kad abiem draugam viena mintis įsmigo į galvą ir abu bijojo ją viršun iškelti. Pagaliau Giedrūnas atsidėjęs pažvelgė į Šilėną, kuris vėl ėmėsi laišką ir nesijudindamas kurčiu balsu tarė:

Žinai ką, Petrai, ar tik jie ištiesų paskelbė nepriklausomybę?

— Tu taip manai? — pro dantis burbtelėjo tas ir toliau skaitė.

— Arba štai vėl naujiena! — sušuko jau visai susierzinęs Šilėnas. — Tautos Taryba penkiolika balsų prieš penkis nutarusi Lietuvą monarchija padaryti! Šimts paibelų! gi jau to mes negalime leisti!

— Nu, čia tai jau tu visai be reikalo karščiuojiesi, — šaltai atšovė Giedrūnas. — Tokiai, ant savo kojų stojančiai valstybei kaip Lietuva, kanstacinė demokratiniiais pamatais monarchija, kaip tik bus geriausia valdymo forma.

— Bet tu pagalvok, kas iš to išeis. Tegu, anot jo — ir jis dūrė pirštu į laišką, — ta monarcho valdžia bus suvaržyta iki minimum, tegu parlamentai bus kuodemokratingiausi, — bet-gi iš karaliaus giminės augs aristokratija, užsimegs ryšiai su kitų šalių aristokratijomis, ir jos darys intekmės į mūsų valstybės reikalus. Jis rašo, kad mums forma nesvarbu, tik turinys. Taigi ne! mums ir turinys svarbu, ir forma svarbu!

— O tu pagalvok, — užpuolė dabar Giedrūnas, — kas išeis iš tavo respublikos, jeigu per rinkimus dar nesulipęs Lietuvos valstybės rūmas subirės į smulkius trupinėlius. Ir to pavojaus bus ne kartą, bet kas penki, ar dešimt metų. Ir apskritai, prezidento rinkimai — tai šalies liga, jos gyvenimo stabilumas. O prieš aristokratijos intakas mes rasime būdų atsispirti. Turėsime įstatus, valdžia bus žmonių rinktų parlamentų rankose. Pažiūrėk į Belgiją, Angliją, Skandinavų šalis. Ar gal pasakysi, kad jos mažiau demokratinės, negu Francija, ar kita kokia respublika?!

— Vis tiek! Šalin monarchai — karaliai! Visi juos verčia, o mes patys sodysime sau ant sprando? Tai butų didžiausia nesąmonė! O tavo bauginimai nėra tikri!

— Atsiprašau! Nesikarščiuok. Mums taip-pat rūpi vien šalies gerovė. Mes tokie pat demokratai, kaip ir jūs, — ir tu neturi teisės mus įžeisti. Pagaliau tuos dalykus nutars tik Steigiamasis Lietuvos Susirinkimas.

Abudu susierzinusių draugu vaikščiojo po kambarį, bet toliau ginčytis nenorėjo nei vienas, nei kitas.

— Tiek jau to... — nurimęs pamojo ranka Giedrūnas, — jei pamatysim, kad Lietuvai nėra pavojinga respublika, steigsime respubliką. Man vis tiek. Dabar kiti reikalai. Gera, kad bent vienas dalykas aišku iš jo laišką, tai kad mudviem reikia važiuoti.

— Taip. Jisai rašo, kad ir leidimas jau pasirūpinta. — Prie laišką dar buvo pridėta tam tikras Tarybos ingaliotinio pakvietimas. Be mudviejų kviečiama dar ir daugiau žmonių. Sąrašą palikau pas Braižį.

— Aš manau, tarė sėsdamas Šilėnas, reiktų sukviesti partijų atstovų pasikalbėjimą ir del visų tų dalykų pasitarti.

— Žinoma. Vis tik mudviem ilgiau čia sėdėti nėra reikalo. Aš manau, kad gale šios sąvaitės turime išvažiuoti.

Jei norėsime, tai ir išvažiuosime.

— Fu, kaip man ingriso toks gyvenimas. Stačiai kaip pamišėlių namuose. Ištiesų, gerai kaž-ke-no pasakyta, kad Rusija — tai dideli pamišėlių namai.

Šilėnas žiūrėjo kaž-kur toli pro langą ir mąstė.

— O man, tarė lyg tęsdamas savo mintį, vis tik gaila visa-ką čionai pamesti. Juk daugiau turbut nė negrįšime. Vis tik ir čia buvo smagių valandų. Ir padirbėjome, ir pagyvenome... Ė... gyvenimas... — karčiai pabaigė Petras.

Giedrūnas pakilo namo eiti.

— Taigi turiva susitarti, kada važiuojava. Aš manau, kad ankščiau šeštadienio nespėsiva.

— Gerai. Vadinasi šeštadienio rytą — ir ištiesė ranką atsisveikindamas.

Išleides Giedrūną, Petras stačiai nuėjo pas telefoną.

— Reikia paskambinti-Irinai. Kada pas ją bus galima nueiti. Laiko tebeliko maža.

Klausimas, kaip čia reiks atsiskirti, jam nedavė ramumo. Kad jis pats turės išsižadėti mylimos moteriškės, su tuo jau apsiprato. Rūpėjo vien Irina. Vakar buvo ten užėjęs, tečiau rado svečių ir nieko negalėjo atviriau pakalbėti. Tik pastebėjo, kad ji taip pat atvirai, meiliai žiūrėjo jam į akis, taip-pat šiltai, išlėto paspaudė ranką, — aišku, kad myli. Tečiau buvo visai rami. Vakar nesuprato jos.

Nesuprato va nė dabar prie telefono. Tuojau įspėjo, kad jis kalba, pagailestavo, kad vakar pakenkė svečiai, sakėsi labai norinti dvieje pakalbėti ir prašė butinai ateiti ketvirtadienį. Išgirdus, kad jau šeštadienį jis išvažiuoja, tiesa, nuliūdo. Ji nemanė, kad taip greitai.

— Del-ko ji tokia rami? — visai spėliojo Petras.

— O gal nemyli manęs?...

Jam buvo gaila Irinos, tečiau mintis, kad Irka gali jo nemylėti, jam pačiam buvo skaudi: kad ir kasžin kaip kęstų, tegu tik myli...

Bet tuoj sutramdė save: — Fu, koks aš egoistas!...

* * *

*

Paspaudė Petras skambučio sagutę.

Širdis plaka, nerimsta — valandėles skaito.

Atsidarė durys, įsiaubė jį — ir vėl užsidarė.

— Namie? — paklausė tarnaitės.

— Namie. Prašau.

Įėjo į salioną ir paskendo prietemoj. Pro langų šyodus šėma vakaro šviesa skverbiasi ir palšais stulpais ant sienų kybo, parketu driekias. Kampai toluoj išnyko, šešėliais apsisvalkstė.

Va ten pijanas glūdi, nudengtais klavišais šiepias, o aplink oleandrai, palmės susikaupę svyro, vakaro sonatų klauso, kur negirdimais aidesiais skamba šėmoj vakaro sūtemoj.

Priėjo Petras ir paspaudė klavišą. Šmėkstelėjo garsas, — antras atsiliepė anam gale, nusivijo vienas kitą — ir dingo.

Nulenkę Šilėnas galvą. Čia tiek atminimų! Čia visa kas meilingų svajonių ūpu dvelkia ir vėl štai jaudina sielą sielą, — vylingus vaizdus piešia...

Vyrstelėjo durys, prasiskleidė sunkios pliušinės širmos ir inplaukė baltas, šviesus šešėlis.

Priėjo ir ištiesė ranką.

— Atėjai?

Kruptelėjo Petras. Atsigręžė. Priešais stovi Irka — balta, šviesi, kaip tuomet.

Paspaudė ranką.

— Atėjau paskutinio "sudie" pasakyti. —

Ir vėl nulenkę galvą. Dar vis kito pasaulio vaizdai plauko, nutrauktos mintys tiesias, viena kitos kabinas, saulingas svajones baigia.

Paskutinis vakaras... — gailėsiu skamba jos balsas. — Nejaugi paskutinis?... Tai tikrai po ryt išvažiuoji?

Išnyko svajonės, vaizdus šešėliai užklojo. Dirstelėjo į ją akylai. Buvo rami. Tečiau nubalęs veidas ir gilios akys liūdesį reiškė.

Taip, Irka. Po ryt anksti išvažiuoji. Ką-gi... Matyt, neskirta mudviem laime džiaugtis. Pareigos... kliūtys... Irka, tu supranti mane, nekalti ni mane?...

O ji paėmė jo ranką ir susėdo abu greta.

— Ar aš suprantu? Ne, nesuprantu, kad tu manes nesupranti. Tu teisiniesi prieš mane, — kam?...

Tyli Petras. Mato, kad įspėtos jo mintys.

— Tu bijojai, kad aš nedaryčiau tau kliučių, kad nevaržyčiau tavęs pildant savo pareigas. Ar gi aš reikalavau iš tavęs kokių nors pasižadėjimų? Ne. O pati meilė neuždeda jokių ryšių.

Ji dar kalba apie jo ir savo gyvenimo uždavinius, apie skirtingus viešus ir asmeninius reikalus, kurie tečiau nekenkė meilei ir kuriems meilė neprivalo kenkti.

Klauso Šilėnas, nuleidęs galvą, o siela niaukiasi, niaukiasi.

— Tu save aukščiau statei už mane. Tu manei, kad aš tokia egoistė, ar silpnavalė jog nesuprasiu tavo uždavinių ir reikalavimų viską pašvęsti savo laimei! Tu manei, kad moteriškė meilė butinai nori gyvenimui naudoti? Klydai. Tu pažeminai mane ir mūsų meilę...

Gėda Petru. — Ištiesų kokis aš vaikas buvau. Išivaizdinau sau ašaras, audras, o čia va...

Tečiau kaž-kas kartu sieloje, o rodos džiaugtis reikėtų.

Baigė ji. Bet Petru dar vis ausyje skamba kartus išmėtinėjimo žodžiai, garsiai krutinėje čiauzo, sunkiu pažeminimu slėgia. O iš kampų šėmi šešėliai pašiepa žvelgia, vaipos, tai pritupdami, tai lig lubų išsitiesdami, Irinos žodžiais svaidos, nykstančius aidesius gauda.

O ji vėl kalba. Jau dabar kitaip. Tyliai, tyliai ir taip nuoširdžiai, — viską atleisdama, viską dovanodama.

— ... Aš nenoriu tavęs įžeisti, nenoriu pažeminti. Neturiu teisės tai daryti. Aš tau dovanuoju visa, visa... Tu juk mylėjai mane — ir aš džiaugiuosi, kad mano siela pražydo skaisčiausiu gyvybės žiedu — meile. Nei tu nepyksti ant manes — tiesa? — ir uždėjo ranką jam ant peties. — Atsiskirsiva draugai ir gyvenime atminimus skaisčius, šviesus ilgai, ilgai... — gerai?

Didis gailėsis suspaudė Šilėno širdį. Va dabar jis suprato tyrą, skaisčią Irinos sielą, pamatė visą jos kilnumą, — o jis buvo toks žemas, menkas, dargi egoistas.

Ir nebežinojo, kas su juo darosi. Bučiavo jos rankas, ir kalbėjo nė pats nesuvokdamas ką kalba.

— ... Irka, dovanok, atleisk man... Tik dabar visai pažinau tave... aš negaliu tavęs palikti... aš grįšiu, aš nėvažiuosiu... tik tu mylėk mane, būki mano.

Bet ji sulaukė jį.

— Tu nebežinai ką kalbi, Tu negali likti. Tai butų didžiausia tarp mudviejų kliūtis. Tu turi važiuoti. Tavęs laukia dideli darbai ir pareigos. Bet ir toli budamas atmink, kad yra širdis, kuri tik tavimi gyvena ir skaisčiausių jausmų nedrumski praplaukiančiais gyvenimo šapais.

Atsipeikėjo Petras. Pasirėmė alkūnėmis ant kelių, suspaudė delnais galvą ir taip paliko.

O ji vėl kalba. Dabar vėl kitaip.

Ir groja, groja ne žemės vaizdai, ir auga, auga žavinti sielos pasaka, didžio lūkesio ir didžios vilties kupina.

Ir rodos sustojo rūstūs laiko žingsniai, o mintis vienu mostelėjimu sujungė tolimiausias erdves ir prasidengė naujas pasaulis ir sužavėjo kaip žydras dangaus pragiedrulys pilką, ūkanotą dieną.

Įspindo pro langus mėnulis, žalsvai nuėiuožė parketu, sumirgėjo oleandrių lapuose, — ir sustingo.

Kampos tūno sukniubę šešėliai — gūdūs, nykūs, paslaptingi, — nedrįsta skaisčiųjų sielos sapnų drumsti.

Pakilo Irina ir atsisėdo prie pijano. Nedrąsiai gema tonai, tariasi, ieško kaip čia susimesti ir kokią giesmę sudėti jų gyvybės davėjams.

Pakėlė Irina akis, valandėlei stabtelėjo ir vėl sugrojo.

... Ir rodos Šilėnui, kad jis eina anksti rytą per plačias žieduotas lankas į nežinomą šalį, kažkur toli, toli. O visas pasaulis skamba ir gieda vaiskais saulės spinduliais, skaidriais rasos lašeliais, nusvirusiais pievų žvangučiais, — groja šviesią gyvybės ir džiaugsmo giesmę.

... O ten toli, toli, kur didingi kalnai niūkso pro melsvą ūkaną, vos girdimais atbalsiais grojo ki-

tas pasaulis — nežinomas, paslaptingas — ir vilioja sielą svaigulingomis svajonėmis ir didį ilgėsį kelia.

... Tik štai suklydo garsai, — gaudosi, veliasii, — šaltu atdusiu šmėkstelėjo naujas vaizdas ir kartus dundės šurpuliu pervėrė širdį. Ir kilo, ir šėlo griausmingi akordai didžiam skausmo chaose giliais gaudesiais judindami žemę.

... Ir staiga nutrūko. Ir liko tik vienas balsas. Skambėjo jis, lyg tolimas trimitas, lėtai ir skurdžiai šaukdamas tylaus savo liūdesio giesmę. Bet juo pasekė antras, ir trečias, — ir vėl visas pasaulis verkė, dejavo ir skundėsi graudžiai kartodamas nuaidėjusią raudą.

... Ir vėl suklydo garsas — ir vėl nauji vaizdai reiškias. Rodos Petru, kad jisai guli ant anų aukštųjų kalnų viršūnės, o aplink jį nieko nėra, tik mėlynos — mėlynos padangės ir skaisčiai blizgą baltos kalnų karūnos. Ir va kyla iš kurčių bedugnių kažkoki tylūs ūkavimai, klaidžioja pakalnėse, daužosi uolynuose ir skrenda plačiai per kalnų viršūnes.

... Štaiga toli, toli suskambėjo dar negirdėta harmonija — tokia rami ir tokia taiki, kad saldžiausiu alpesiu nukaito širdis. O balsai groja vis arčiau ir arčiau.

... Ir va nušvito kalnų viršūnės ir pasirodė "Ji" baltesnė ir skaistesnė už aukščiausios viršūnės vainiką — ir plaukia vis artyn, artyn...

Pakėlė Šilėnas galvą.

Prieš jį žalsvojo mėnesio šviesoj stovi Irina. Pijano stygose dar paskutiniai balsai klaidžioja ir paskutinės įkvėpimo valandos tirpsta šešėlių ūkanoj.

— Ar supratai mane?... — ir pamačiusi Petro akyse ašaras, sukniubo šalia jo, paslėpė veidą ant peties ir pravirko kurčiai, nenuraminamai.....

Kilo tirštas pilkas ūkas ir vis sunkiau ir sunkiau slėgė apmirusį miestą. Elektros lempos, lyg ugniniai branduoliai šviesiai pilkuose verpeliuose ilgomis eilėmis kybojo drėgnose ūkanose. Šalti šurpuliai varstė kūną.

Petras Šilėnas skubino namo.

Paskutinieji pergyvenimai sklaidėsi, skirstėsi, — vieni krovėsi sąmonėj giliai įsibrieždami į širdį ir atminti, kiti-gi blanko, nyko, lyg svaigulingos dujos, blaškomos atgajaus vėjelio.

O ištolo pamažu vis aiškiau ir aiškiau vaidinosi naujos gyvenimo sritys, nauji uždaviniai, kuriuos insis vykdyti va jau išbandytomis vyro pajėgomis.

Didelis Veikėjas.

Žaibo greitumu, kaip perkuno trenksmas, perskambėjo visoje apielinkėje žinia apie nepaprastai didelį veikėją. Lietuvių širdyse sužibėjo džiaugsmo kibirkštėlė; sunkiausi darbai, rodos, susyk palengvėjo; niauki padangė pasidarė skaitesnė; saulės spinduliai, tarsi, atsimainė; net žvirbliai, rodos, pradėjo linksmiau čirškėti: rodos, ir jie suprato tą lietuvių "laime."

Nepaprastai "didelis veikėjas!" Kiekvienas, kurs tik akį galėjo mesti ant jo, visi tai turėjo pripažinti už tiesą. Buvo tai žmogus nemažo ugio; jo veidas buvo išputęs, lyg butų saliuininkas; jo akys, rankos ir visos sudėjimas buvo panašus ne į darbininką, bet greičiau į kokį nusipenėjusį Chicagos bankierių, ar šiaip žmogų gyvenantį iš svetimo gero. Jo balsas buvo nepaprastai storas ir augštas. — Žodžiu sakant, viskas pilnai atsako: "didelis." Jau kad Dievas davė, tai jau viskas ir yra pilnoje to žodžio prasmėje — didelis. Niekas jam tos didybės nepavydėjo, neigi rupinosi sužinoti apie jo praeitį. Visi tuomi pasiganėdino, kad jis buvo veikėjas, visi prieš jį galvas lenkė ir visuose reikaluose klausė jo patarimo. Jis save vadino Motiejus Mikas.

Pirmaisiais jo apsigyvenimo metais, Mikas turėjo nepaprastai daug darbo. Jis liko apie poros draugijų pirmininku ir pagaliaus likosi išrinktas parapijos komitetan. Mikas skyrėsi nuo kitų tos kolonijos veikėjų ne vien savo didumu, bet ir tuomi, kad jis nieko nedirbo už dyką; visuomet ir visur norėjo gauti užmokestį. Ilgai nereikėjo laukti, kaip paaiškėjo, kad Mikas turi specialią ligą, vadinamą: "Tinginicitis." Žmogus, turėdamas "tinginicitis" ilgai negali padirbti vienoje vietoje, nes kaip tik tai užveizda dasižino apie tai, tai tuojaus ima ir atleidžia nuo darbo. Taip buvo ir su mūsų "veikėju." Jis ėjo iš vienos dirbtuvės į kitą, ir niekur laimės negalėjo surasti. Pagaliaus Mikas sumanė gauti iš parapijos užmokestį. Sumanymas jo buvo labai puikus; žmonėms jis labai patiko, nes Mikas sumanė važiuoti į kitus miestus ir rinkti pinigų parapijos skolų atmokėjimui, už ką, žinoma, Mikas turi gauti užmokestį.

— Tai aš jums sakysiu, tas Mikas tai — aukso žmogus! (kitiems nei į galvą neatėjo tokia puiki mintis) — džiaugėsi vienas senelis rankas trindamas.

— Tėvuk, negirk dienos be vakaro, — pastebėjo kasžin kas.

— O kas, ar tu manai, kad bus kas blogo?

— Gal buti ir nebus, bet su pagyrimais nereikia skubintis, — pastebėjo tas pats.

Tuolaikinis klebonas mažai apie tuos reikalus rupinosi. Jis sakydavo: "Jūsų parapija, jūsų bažnyčia, jūs apie ją ir rupinkitės." Ant galo pridurdavo: "Kaip pasiklosit, taip ir išmiegosite." Todėl parapijonys turėjo visą galybę; jie galėjo Miką pasiūsti pinigų rinkti ir jie galėjo nutarti jam užmokestį. Mikas tuomi savo nauju užsiėmimu negalėjo atsidžiaugti. Tik eina, tik dirba; vieną dieną išvažiuoja, kitą parvažiuoja. Kelionė ir visi iškaščiai yra apmokami, tai kodėl negalima važinėti.

Kuomet Mikas nenuilstančiai dirbo — važinėjo po kitas kolonijas, čia namie įvyko svarbios permainos. Senasis klebonas buvo iškeltas ir naujas užėmė jo vietą. Naujasai klebonas skyrėsi visame kame nuo senojo. Jam sunku buvo intikti: tai šis, tai tas nepatinka; nepatiko jam ir Miko misija. Jis pareikalavo nuo Miko atskaitos ir pasirodė, kad Mikas surinko apie porą šimtų dolerių, bet jo išlaidos buvo tokios, kad parapijos skolų atmokėjimui liko dvidešimts aštuoni doleriai ir keturiolika centų! Ir vėl nelaiminga valanda Miko gyvenime! Jis tų nelaimingų valandų jau yra perleidęs nemažai, bet anos, tai nebudavo tokios skandžios; anos buvo kaip paprastam darbininkui, bet dabar — dideliame veikėjui — tokios permainos buvo nepakenčiamos. Parapijos komitetas liko pamainytas visiškai! Ir Mikas su visais savo šalininkais pasijuto esąs lauke be užsiėmimo! Po tos permainos, Mikas per keletą naktų negalėjo akių sumerkti. Valgis taipgi nerupėjo. Butų ėjęs į karčiamą stiklelio išmesti, bet ir čia stovėjo lyg kokia siena — karčiamų nebuvo. Todėl Mikui reikėjo praleisti tas valandas labai liudnai. Jis dideliu atsidėjimu galvojo, kaip čia tam klebonui atmokėjus; jis ėjo pas savo draugus, nors ir žemesnius patarimo klausiti, jis sušaukė senąjį komitetą, kad dalykus apsvarsėius, bet visur pasirodė tas pats, kad dabar tuojaus nieko negalima veikti. Reikia laukti ilgiaus, o tuomet mes atsilyginsime su visais!

Gyvenimo valandos bėga neapsakomai greitai. Klebonas su savo visu komitetu darbuojasi iš vieno, netikėtai ką dirba, bet dažnai ir valgo iš vieno. Žmonės, kurie kleboniją atlanko, iš jos išeina linksmiais veidais, o komiteto nariai — su cigarais dantyse. Jie prie tų cigarų taip priprato, kad ar tai buvo kokis reikalas, ar jo visai nebuvo, tečiau atlankydamo kleboną, nes gerai žinojo, kad gaus po cigarą. Bet to laimė nebuvo ant viso amžiaus, mainėsi laikai, parapijonų susirinkimai mainydavo tulus komiteto narius kitais. Šitiems, kaip ir Mikui užėjo niaukios dienos! Čia cigarų kvėpanti dumai juos traukė prie

klebonijos, o čia kita jėga stumė juos atgal. Jie mato pasaulį pilną neteisybių; jiems rodoms, kad naujieji komiteto nariai yra pilni neteisybės, jie parapijos išdą krauna į savo kišene; jie yra vagys pagal jų nuomonę. Jiems ir ta parapija ir ta bažnyčia ir visi žmonės pasidaro nebemieli. Kur tik jie eina, vis prieš jų akis stovi šmėkla ir sako: "jis negeras, jis neteisingas; tik tu esi geras, tik tau tinka užimti tą vietą." Jie eina pas Miką, o šis ir-gi tą patį pasako. Mikas net turi ir sumanymą, kaip visą tą dalyką pataisius, kaip jiems vėl likus parapijos komitetininkais.

Gi tuometinis parapijos komitetas buvo netaip blogas, kaip tuliems atrodė. Knygas ir sąskaitas vedė taip gerai, kad ir pats Mikas nebutų galėjęs vesti geriau. Parapijos reikalai stovėjo daug geresniam padėjime, kaip prie Miko. Mikas-gi su savo palydovais pradėjo leisti visokias nesąmones apie parapijos stovį. Jis dabar susirado daugiau patarėjų, negu pirmiaus. Jam daugelis galėjo intikėti, nes tai buvęs parapijos komitetininkas kalba: juk tai gerai dalykus žinąs. Todėl negali buti nei mažiausios abejonės apie teisingumą tų žinių! Kilo neapsakomi ginčai: vieni stovėjo už dabartinę tvarką, kiti-gi už naują. Mikas dabar pamatė progą, tai kodėl ja nepasinaudojus?

— Reikia mums susirinkimo, kur mes galėsime viską padaryti taip, kaip mes norėsime — šaukė Mikas visa gerkie, o kadangi balsą turėjo gerą, tai toli buvo galima ir girdėti.

"Šiur," ponas Mikai, reikia, ir tuojaus reikia, — pritarė kiti.

Ilgai laukti nereikėjo. Buvo sušauktas susirinkimas, kurį atidarė ne pats Mikas, bet žmogus neseniai paleistas iš valstijos kalėjimo, kurs buvo nušlystas pataisai už registerio iškraustymą. Jis save vadino: Garmonas. Garmonas už tą prasikaltimą buvo pilnai jau atkentėjęs, taigi ir negalėjo būti nuodėmės parapijos susirinkimą atidaryti. Tame susirinkime likosi iškolioti visi pradėdant nuo Vyskupo, baigiant parapijos komitetu. Tenai likosi nutarta priversti kleboną daryti taip, kaip jiems patinka, o jeigu jis neklausys, tai mes tveriamė naują parapiją! Kiti sakė, kad visai nereikia eiti pas kleboną, bet tuojaus dabar tverti naują parapiją; ypač raudonieji laikėsi tos nuomonės. Vienas, buvęs parapijos komitete, o tuomet gavęs vardą "tužas" — Jonas Pletkaitis — labai tą sumanymą parėmė; taigi ir Mikas nemažiau stovėjo už naują parapiją.

Nereikėjo didelio galvočiaus, kuris iš kalno nebutų pasakęs, kad klebonas visų reikalavimų negalės išpildyti. Taip ir atsitiko. Naujas komitetas visa siela dirbo, kad sutvėrus naują parapiją. Kiti tam sumanymui priešinosi, sakydami, kad nebus galima gauti kunigo. Bet Mikas užtikrino, kad

jis gali gauti netik kunigą, bet dar ir vyskupą. Atsidavė visi Miko išmanymui. Už poros savaičių mes matėme apgarsinimus, kviečiančius į prakalbas, kuriose kalbėsiąs "kun. Bizinksas.

Žmonės, kaip bitės prie medaus, taip jie visi ėjo į tas prakalbas. Pirmiausia kalbėjo Mikas apie reikalingumą naujos parapijos; po jo — Bizinksas. Bizinksas buvo taip storas ir didelis, kad net estrada braškėjo. Apsivilkęs ilgais drabužiais, dideliu kryžium ant krutinės; veidas jo buvo išpurtes, nosis pamėlynavus nuo gėrimo; kalba jo buvo panaši į sulenkėjusio lietuvio, arba pramokusio lietuviškai del ištraukimo kruvinai uždirbtų centų iš lietuvių kišenės. Jis kalbėjo taip, kaip senovės lenkai, kad sakydavo, buk Dievas lietuviškai nesupranta, už tai melstis lietuviškai yra tik eikvojimas brangaus laiko! Bizinksas sakė, kad dabar Dievas džiaugiasi iš to, kad jūs neklausėte savo klebono, kad jūs tveriate naują parapiją. Bizinksas liepė pakelti rankas, kurie nori naujos parapijos ir kurie nenori. Pakėlė keli ir prieš. "Tai vyčiukai!" — sušuko Mikas ir pridurė, kad juos reikėtų prašalinti iš čionai.

Praslinkus kiek laiko, tikslas buvo atsiektas; nauja parapija sutverta; komitetai vėl išrinkti, kurių pirmininku yra Mikas. Senieji sumanymai atnaujinta: nuolat važiuojant į kitus miestus aukų parinkti. Ir vėl musų Mikas "didelis veikėjas," ir vėl jis dirba "naudai" lietuvių: važiuoja ir vėl parvažiuoja, renka ir sau į kišene krauja sunkiai uždirbtus lietuvių centus. Kviečia Bizinksą: tas jiems "mišias" atlaiko.

Matant tokius daiktus, kyla klausimas: Kas tuos žmones traukė prie jų? Del ko jie tenai eina ir aukoja savo skatikus tokiems valkatoms? Ar-gi jie ir šiandie dar nemato, kad Mikas sutvėrė tą "parapiją" savo naudai? Ar-gi Dievas nesugrąžins jiems žmogaus proto?

Taip tai kai-kuriose lietuvių kolonijose panašūs Mikai žaidžia nesusipratusių žmonių jausmais ir jų turtu.

P. Petrėnas.

.....

Raulas (bolševikas): Lietuvą valdys bolševikai.

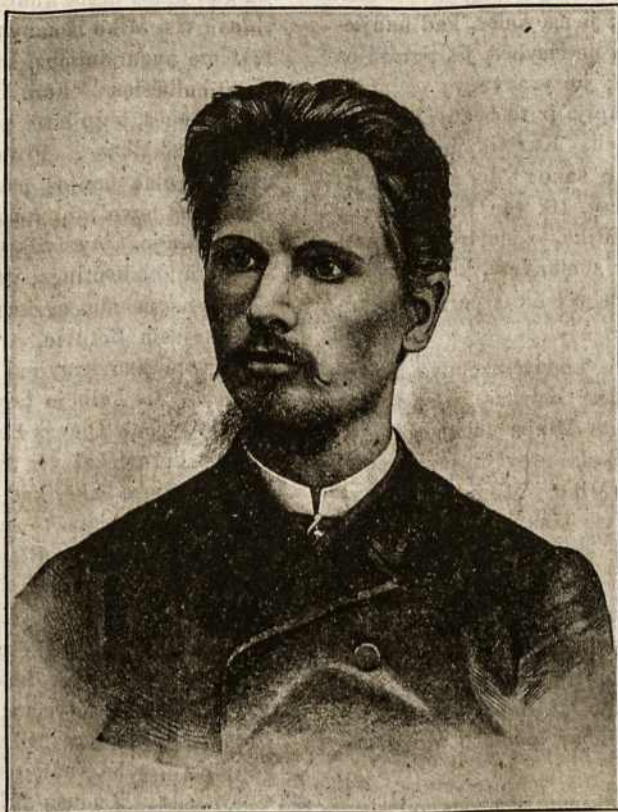
Kazys (katalikas): Sakai bolševikai! Bet kodėl jie dabar Lietuvos nesistengia gelbėti, neduodami nei cento jos laisvės reikalams?

Raulas: Mums tai nerupi. Mes tik norime Lietuvą valdyti.

* * *

Tautininkas: Broliai katalikai! Jei bendrai veiktume daugiau aukų surinktume Lietuvos reikalams.

Katalikas: Klysti. Visuomenė kartą skaudžiai užvilta tam nei tikėti nenori.

DR. V. KUDIRKA,

Vienas įymiausių ankstesnių tautos veikėjų, budintojas tautos sąmonės, neperlaužiamos valios patrijotas, rašytojas, publicistas ir poetas.

IS CENTRO RAŠTINES.

MUSŲ KARININKAI.

(Tąsa iš 15 (56) numerio).

Iš 3-čios Kuopos, Philadelphia, Pa.

1 (53) Vincas Rimgaila, 2 (54) Adolfas Grigaitis, 3 (55) Pranciškus Matukaitis, 4 (56) Petras Vaičiukas, 5 (57) Ignacas Imbrasas, 6 (58) Petras Plungis;

Iš 6-tos Kuopos, Harford, Conn.

1 (59) Petras Jankauskas, 2 (60) Leonas Plungis, 3 (61) Jonas Mackevičius;

Iš 7-tos Kuopos, Waterbury, Conn.

2 (62) Kazys Savickas (karuomenėje mirė), 3

(63) Viktoras Viturys, 4 (64) Mikas Kašiuba, 5 (65) Juozas Kanapka, 6 (66) Vincas Pečiulis, 7 (67) Antanas Bulkus;

Iš 10-tos Kuopos, Athol, Mass.:

1 (68) Juozas Očikas, 2 (69) Mataušas Gudinas;

Iš 12-tos Kuopos, New York, N. Y.

1 (70) Juozas Aukštakalnis (miręs), 2 (71) Jeronimas Naginevičius, 3 (72) Juozas Lukoševičius, 4 (73) Juozas Navickas, 5 (74) Motiejus Lišauskas, 6 (75) Vincas Žurauskas, 7 (76) Klemensas Lišauskas, 8 (77) Adomas Ješkutelis, 9 (78) Pranas Kelėšis, 10 (79) Juozas Žvaliauskas, 11 (80) Juozas Kazlauskas;

Iš 20-tos Kuopos, Nashua, N. H.

1 (81) Julius Bugaila (Francijoje karės mušyje žuvo);

Iš 32-tos Kuopos, Kingston, Pa.

1 (82) Tamas Šeimis, 2 (83) Petras Brusakas, 3 (84) Benis Burba, 4 (85) Leonas Butkevičius, 5 (86) Sylvestras Butrimavičius, 6 (87) Jonas Gavėnas, 7 (88) Antanas Latonas, 8 (89) Petras Lukoševičius, 9 (90) Vincas Lukoševičius, 10 (91) Juozas Lukoševičius, 11 (92) Albertas Milišauskas, 12 (93) Feliksas Naruševičius, 13 (94) Vincas Paukštis, 14 (95) Juozas Paukštis, 15 (96) Domininkas Ramanauskas, 16 (97) Juozas Staniukynas, 17 (98) Vincas Stumbris, 18 (99) Mikas Vosilius, 19 (100) Antanas Vasauskas, 20 (101) Antanas Janauskas, 21 (102) Petras Jraška, 22 (103) Vincas Jurkunas, 23 (104) Petras Žmuidzinas (Francijoj karės lauke žuvo);

Iš 35-tos Kuopos, W. Pullman, Ill.

1 (105) Jurgis Keršis (sužeistas Francijoje), 2 (106) Juozas Glavačkas, 3 (107) Juozas Stapakus, 4 (108) Stasys Raudonis, 5 (109) Adomas Jucas, 6 (110) Ignas Kapočius, 7 (111) Ignas Augštuolis;

Iš 41-mos Kuopos, Brooklyn, N. Y.

1 (112) Jurgis Zarolis, 2 (113) Mikas Kazanauskas, 3 (114) Stasys Plaktonis;

Iš 44-tos Kuopos, Brooklyn, N. Y.

1 (115) Antanas Kivita (Šios kuopos pirmininkas, pašauktas į karuomenę įstojo į karišką mokyklą. Likęs oficieriumi nuvažiavo į Franciją trauškinti vokiečių galybę).
2 (116) Jonas Arlinkas, 3 (117) Jonas Paltarokas, 4 (118) Jonas Kareliunas, 5 (119) Jonas Kartavičius, 6 (120) Kanstantinas Ženis, 7 (121) Zigmantas Mikuckis, 8 (122) Mykolas Kazlauskas, 9 (123) Česlovas Brusokas, 10 (124) Petras Vaičiunas;

Iš 48-tos Kuopos, Springfield, Ill.

1 (125) Juozas Matulavičius;

Iš 60-tos Kuopos, Kewanee, Ill.

1 (126) Kastas Sungaila, 2 (127) Jonas Miškinis, 3 (128) Bronius Kučiukas, 4 (129) Jonas Sakalauskas, 5 (130) Juozas Nedvaras, 6 (131) Bronius Maršalka, 7 (132) Martinas Mikėnas.

(Bus daugiau).

Pastaba. Jau daug kartų prašėme kuopų valdybų, kad prisiųstų savųjų kuopų kareivių surašus, tečiau dar daug yra kuopų, kurios dar neprisiuntė. Nejaugi tųjų kuopų valdybos neskaito organo? Rodosi, tai paprasčiausias, lengviausias darbas paimti gabalą popieros ir surašius pasiųsti. Šis dalykas jau senai reikėjo atlikti. Kaikuriuos kuopos siunčia

kareivių surašą "Vyčio" Redakcijai. Reikia siųsti Centro Raštininkui. Visą surašą tvarko ne Redaktorius, bet Raštininkas, tai jam reikia ir siųsti. Tulų kuopų kareivių surašai yra tilpę "Vytyje," žinutėse. Mes iš korespondencijų surašą negalime rinkti, nes nežinome, kas tą surašą prisiuntė ir ar jis yra teisingas. Jei iš kai-kurių kuopų nepašaukė tarnanti į karuomenę, tai vistiek meldžiame pranešti, nes kitaip mes vis lauksime pranešiant. Žodžiu sakant, visų kuopų meldžiame pranešti, nes jau labai senai laukiame. Manau, apie šį dalyką daugiau paraginimų rašyti nereikės.

V. Rukštalis,

L. Vyčių Centro Rašt.

DIDELIS "PATRIOTAS"

Bridgeporto tautininkas (į kataliką (Chicago je): Ar buvai tose prakalbose, ką tautininkai surengė parapijos svetainėje karės užbaigimo dienoje?

Katalikas: Buvau. Tai ką?

Tautininkas: Ar matei, kaip mūsų vadas — X. — net ant "kabluko" apsisuko dėdamas \$50.00 Laisvės Paskolos bandsą ant Tėvynės aukuro?

Katalikas: Bet pasakyk, kur ta jo uaka dingo iš viešos atskaitos, juk aš jos neradau.

Tautininkas: Nežinau. Jis, tur but, išnaujo dar kartą ją klos ant tėvynės aukuro!

Mikutis.

* * *

Westsaidieitis (į bridgeportietį (Chicagoje):— Pasakyk, kaimyne, kam dienraštis "Lietuva" taip išgyrė tuos jūsų kolonijos biznierius, kurie davė aukas sulyginamai labai menkas su mūsų paprasčiausių darbininkų aukomis?

Bridgeportietis: Nežinau. Musėt delto, kad tas aukas davė per tautininkų rankas.

Mikutis.

* * *

Kas gyvas ne sulyg savo turto, savo pelno ar sveikatos, tas skausmais atpirks savo lengvatikybę.

* * *

Daug kelbėjimas tuo dar yra blogas, kad susilpnina energiją. Kas nemoka savo liežuvio suvaldyti, tas neįvykins sumanymų.

* * *

Žmonės labai brangina iškalbumą, bet dar labiau brangina klusnumą.

BRANGUS JAUNIME!

Ar atsimeni, jaunime, tą šalelę, kur gimei ir augai, kur jaunystės dieneles praleidai?

Ar atsimeni samanotą bakužę, laukus gėlėmis išdabintus, sesučių darželius?

Ten, už jurių, kur bėga Nemunas, kur Šešupė, Nevėžis, Vilija, Šventoji vingiuoja laukais — ten mūsų tėveliai, ten, broliai, sesutės ir visi lietuviai lietuviškai šneka.

Ten lankštingalėlė gieda, gegutė kukuoja, vieversėlis čiruoja.

Ten mūsų liaudies dainelės verždavosi iš krutių ir skambėdavo laukuose nuo ryto ligi vakarui. Apleidome tą šalelę, atkeliavome čia sau laimės ieškoti. Nors sunkiai čia turime vargti, bet jausmai ir meilė link Lietuvos neužgėso mūsų širdyse, ypač šiandie, kada girdime balsus, jog Lietuva bus laisva!

Širdys ėmė smarkiai plakti ir trokštame išvysti laisvą neprigulmingą Lietuvą.

Kas apsaiko Lietuvos gražybę? Kas jaunimo širdis sužadina? Kas sielą sužavi? Kas dvasią jaunimo pakelia? Tai lietuviška dainelė! Lietuviškoje dainelėse glūdi Lietuvos gražybė. Todėl lietuviškos dainelės jaunimas ypačiai privalo mylėti, nes tas mums yra jau ingimta. Jaunimas, išauklėtas dailės srityje, galės pakelti Lietuvą.

Dailės srityje nuoseklus auklėtojas yra Lietuvos Vyčių Chicagos Apskričio Choras, kurio tikslas — kelti lietuvių dainą. Choras bėgyje dviejų metų su rengė visą eilę gražių koncertų.

Pracitais metais pastatė kantatą "BroLIAI" ir net kelis kartus davė progos chicagiečiams tuo veikalu pasigėrėti.

Laikui bėgant chore spėkos didinasi ir choras kas-kart stiprėja taip, kad ir didesnių veikalų nesibijo imtis ir mokyti.

Matydamas kas-kart augančią spėką, šįmet paėmė mokintis didelį veikalą — "Karnevelio Varpus." Tai yra operos formos milžiniškas veikalas, prie kurio nemažai reikės padėti darbo, kad tinkamai jį pastačius.

Gabus muzikas, gerb. p. A. Pocius, visa širdimi dirba, deda visas pastangas, kad kogeriausia išmokinti.

Tas pradėtas darbas daug prigulės ir nuo chicagiečių Vyčių, kaip jie tą darbą parems. Kad tas pradėtas darbas būtų pasekmingai atliktas, reikia visiems Vyčiams Apskričio Chorą remti.

Kas turi tyrą skambų balsą, lai įstoja į dainininkų eilę.

Kam laikas nepaveilina dainuoti, yra kviečiami įstoti rėmėjų eilėn įmokant \$5.00 į metus. Nariai rėmėjai naudojami visomis choristų teisėmis ir gauna dykai tikietus į visus choro rengiamus koncertus.

Kas išsigali, lai pastoja amžinuoju nariu įmokėdamas \$25.00. Amžinieji nariai visą amžį pasilieka choro nariais ir turi visas privilegijas.

J. Vilimas.

KAS JAUNIMO VEIKIAMA.

CHICAGO, ILL.

Iš L. Vyčių Chicagos Apskričio Susirinkimo.

L. Vyčių Chicagos Apskritis susirinkimus dabar laiko į mėnesį arba į tris savaites.

Paskutinis susirinkimas įvyko gruodžio 8 d., N. Pr. P.Šv. par. svet., Brighton Parko lietuvių kolonijoje. Tai buvo priešmetinis susirinkimas. Delegatai buvo iš visų kuopų, viso apie 50, ir burys vietinių svečių.

Susirinkimas pradėta malda. Protokolų raštininkei nepribuvus, susirinkimo protokolo surašymui išrinkta M. Zujus.

Iš neužbaigtų reikalų, komisija įrengimui pikniko pranešė, kad piknikui vieta paimta, dabar seks tolimesnis prisirengimas.

Užsimenama apie Spaudos Savaitės reikalus. Šiuosmet Sp. Sav. eina labai silpnai. Beveik jokio judėjimo neapsireiškia. Priežastis, be abejo, tame, kad

visuomenė tuo pačiu metu intempus visą domą ir pastangas į Lietuvos laisvės klausimą. Bet spaudos reikalai ir-gi svarbūs. Taigi inešima sumanymas inrengti tą ką nors spaudos plėtimo reikalais. Tariantis apie šį sumanymą, vienų buvo patėmyta, kad mūsų kolonijose gyvuoja Spaudos Draugijos skyriai, kurių dirva ir tikslas yra spaudos reikalai. Bet kai-kuriems, žinantiems dalyką, paaiškinus, kad Spaudos Dr-jos skyrių veikimas kaipir negyvuoja, galų-gale išrinkta komisija, kuri jei bus su kuo susitarti, tai rengsime bendrai su Sp. Dr-jos Skyriais, o jei ne— pasistengs vieni Vyčiai. Komisijon išrinkta Ig. Sakalauskas, kuris, reikale, kviesi pagelbininkų.

Apskričio prakalbas įrengusi komisija išdavė raportą. Vakaras įvyko gruodžio 5 d., Šv. Jurgio par. svetainėje. Išanksto buvo sumanyta rinkti aukas. Bet pasirodžius, kad publika buvo kone vien vietinės kolonijos, kuri ruošėse artimame sekmadienyje, gruodžio 8 d., prie triukšmingos kampanijos rinkti aukas

Lietuvos laisvės reikalams, tai kad neužbėgus kelio vietinių žmonių pastangoms — aukos Apskričio prakalbose nerinkta. Kalbėtojų doma buvo dėta tik į prirengimą prie minėtos bendros visos kolonijos kampanijos.

Nutarta surinkti statistiką, kiek Chicagos Apskričio Vyčiai sudėjo aukų Lietuvos laisvės reikalams. 4-tos kuopos nariai praneša, kad vien kuopos vardu suaukota apie 500, 16-tos kuopos vardu — virš 6-šių šimtų. Pilna statistika nutarta sudaryti taip: kuopų valdybos turės pasirūpinti išgauti iš Tautos Fondo skyrių visų aukotojų vardus ir pavardes susekti kokią kurį Vytis davė auką ir prisiųs Apskričio valdybai, kuri suvedus sudarys viso Apskričio skaitlinę.

Vytis Audreliunas inešė sumanymą įrengti didelį bazarą su pelnu Lietuvos reikalams. Atsirado pritariančių ir nepritariančių. Pastarieji nurodinėjo, kad į bazarą paprastai indedama daug darbo-triūso ir iškščių, pasekmės nevisada tas pastangas apmoka. Esą sudėti grynomis aukomis daug lengvesnis ir patogesnis budas. Galutinas bazaro sumanymo išrišimas atidėta sekančiam susirinkimui. Ligol jis geriau subręsu nuomonėse, ir tuomet bus nuspręsta: ar rengti, ar ne.

J. Vilimas ineša, kaip suspietus į Apskritį visas Illinois Valstijos Vyčių kuopas ir visas arti gyvuojančias kitų valstijų kuopas. Tada apie Chicagos Apskričio širdį susidarytų dar daugiau jėgų ir dar platesnis darbas eitų. Apie tai bus ir-gi sekančiame susirinkime.

Renkama nauja Apskričio valdyba P.. Baltučiu, delei įvairių priešasčių atsisakius toliau pirmininkauti, kandidatais į pirmininko vetą pastatyta Ig Sakalauskas, M. Mažeika ir J. Vilimas. Pirmininku išrinktas Ig. Sakalauskas ("Draugo" red. narys), o antru du liko vice-pirmininkais.

Raštininku per akliamaciją išrinkta O. Balsienė, bet jos šį susirinkimą nebuvo; savo sutikimą praneš sekančiame susirinkime.

Korespondentu išrinktas moksleivis Vytis Paliulis.

Kasos globėjais: Vytės Z. Mastauskaitė ir E. Jovaišaitė

Išdo stovio patikrinimui išrinkta A. Krenčius ir S. Mikšta.

Apskričio Dramatiškoje Skyriaus režisieriu — J. Balsis.

Ir naujiems metams Apskritis gavo veiklių narių valdybą. Pilni vilties, kad mūsų pajėgos vis augs ir darbai vainikuosis.

Metinis susirinkimas bus sekmadienyje, sausio 19 d., 1918 m. Šv. Kryžiaus par. svetainėje, Town of Lake klebonijoje.

Delegatas.

VINCAS J. KRAUŽLYS,

L. Vyčių 11 kp. Homsted, Pa. pirmininkas (seniau buvęs išdininkas), taip-pat L. D. S-gos 53-čios kp. pirmininkas ir uolus rėmėjas kiekvieno prakilnaus sumanymo.

HARTFORD, CONN.

Iš Vyčių 6-tos kuopos gyvavimo.

L. Vyčių 6-tos kuopos dieneš dabar ne tokios skaiščios, kokios buvo 1916-17 metais. Tada narių skaitėme ligi 200, o šiandien tik trečdalį to turime.

Vis-tik krutame ir tikime, kad ateityje augsime pajėgomis ir darbu.

Lapkričio 20 dieną įrengėme vakarą. Nusisekė. Publikos buvo virš 400. Pelno liko virš 30 dol.

Turime mokyklą arba vakarinius kursus. Mokoma lietuviškai ir angliškai. Pamokas veda Vytė E. Mašotukė.

Įsitaisėme gražią tautos vėliavą, kurią padirbo Vytis J. M. Norkunas už \$125.00.

Lapkričio 11 d. apvaikčiojome karės užbaigimo iškilmes draug su kitomis tautomis dalyvavo ir lietuviai. Vyčiai čia gerai pasirodė.

Lapkričio 28-tą dieną — Padėkos Dienoje — Vyčiai įrengė šeimynišką vakarą, kuris gerai nusisekė. Laike vakarienės buvo daug kalbų. Dv. vadovas, kun. J. Ambotas pasakė gražią kalbą, kurioje skatino prie vienybės, prie didesnio darbštumo. Dar kalbėjo apie 15-ka asmenų, o A. Patekiui užsiminus Lietuvą, jos reikalams sumesta \$30.00.

Išsckus iš išdo pinigams įvairiems reikalams, keli nariai susitarė paskolinti reikalingus pinigus, kada jie bus reikalingi. Dabar jau nupirkta judamiems paveikslams rodyti mašina. Kainavo arti 300 dol.

Rengiamės ir scenoje šį-tą rimtesnio pastatyti. Žodžiu sakant, mes galime veikti, jėgų butų, tik reikia pasidaryti truputį krutelesniais ir apreikšti daugiau noro veikti.

P. M. as.

BRIDGEPORT, CONN.

Laikė siaučiančios epidemijos pas mus veikimas buvo apsisostęs. Dabar įsikruta iš naujo.

Lapkričio 10 d. šv. Jurgio par. svet. L. Vyčių 37-ta kuopa laikė susirinkimą. Narių atsilankė nepar daugiausia. Dabar pas mus yra narių, kurie iš širdies trokšta, kad Vyčiai gyvuotų, augtų ir bujotų. Buvo inešta, kad Vyčiai išmuktų veikalą ir įrengtų vakarą. Tai buvo ir reikalingos knygelės pertrauktos. Bet yra narių (jų tarpe kai kurie ligšiol net žymesnes vietas Vyčiuose užimdavo), kurie vietoje remti Vyčių pas-tangas, jas slopina ir niekina Vyčių vardą. Tokiems, rodos, Vyčiuose neturėtų būti vietos.

Bridg—to konkodrilis.

CHICAGO, ILL.

Iš Lietuvos Vyčių 16-tos kp. padangės.
(Žiurėk paveikslo).

Pagal žmonių, sudarančių tautas, sprendžiama patarųjų stovis. Jei tautos nariai už jos laisvę ir ger-buvį pašvenčia ir turtus ir gyvastį — ta tauta yra pribrendus liuosybės ir neprigulmybės, kurios jai niekas negalės išplėsti; o jei tokios tautos laisvės dar neturi — ankščiau ar vėliau ją ingis.

Džiaugsmas ima, kad ir lietuviai prie tokio laipsnio priauga Lietuvos liuosybės ir savarankumo obal-sis pagavo širdis ne tik Tėvynėje gyvenančių lietuvių ir ten kovojančių už išlikimą ir teises, bet ir išeivių — toli nuo jos rubežių gyvenančių. Ta tautos meile persiima visais jausmais ir čia gimę lietuviai, ypač jaunimas.

Turime prieš akis štai koki faktą. L. Vyčių 16-ji kuopa (Bridgeport'o kolonijoje) gruodžio 4 d. laikė paprastą savaitinį susirinkimą. Daug visokių reika-lų apsvartyta. Ant galo pakelta klausimas apie ati-davimą Lietuvai duoklės šioje jos kritingiausioje va-landoje, kada praeina arba išsipirkimas jos laisvės, arba vėl patenkimas po svetimu vergo jungu. Šiame susirinkime dalyvavo 25 nariai (viso minėta kuopa turi apie 80 narių), o aukų sudėjo virš 500 dolerių.

— Vyčiai, 16-tos kuopos duoklė (kvota) tebuna \$1000.00!

— Taip, taip, ištesėsime! — visi atsiliepė tan balsan.

Ir šitą sumą 16-ji kuopa lengvai padarys, prie jos jau arti. Bet verta pažymėti dar tas, kad šitos kuopos apie trečdalis narių čia gimusio ir augusio jaunimo, be to pusiaudirbančio, nes dauguma lanko įvairias mokyklas ir ieško įvairaus išsilavinimo.

Jei jau taip smarkiai aukomis šaunama, tai arti tas laikas, kada lietuvių jaunimas paaukos visas spē-kas — morales ir fiziškas — kad nušauti visus prie-šus, kurie mus mina, mums teises plėšia.

X.

MONTREAL, CANADA.

Praslinkus nelabai influenzai, prasidėjo veiki-mas.

Lietuvos Vyčių 33-ios kuopos pirmas po ligų susirinkimas įvyko gruodžio 5 d. Tarp kit-ko išrinkta kuopos korespondentas — Vytis V. J. Apanavičia. Iš izdo paaukota \$30.00 Lietuvos reikalams. Padaryta pageidavimas, kad sausio 2 d., 1919 metais kiekvienas narys užsimokėtų kad ne už visus metus, tai nors už pusę metų prigulinčius organizacijai mokesčius. Be to, nutarta darbuotis visomis pajėgomis Lie-tuvos labui.

Pradėjo organizuotis choras į kurį įstojo dau-giausia Vyčiai. Patartina visiems Vyčiams, galintiems dainuoti, rašyties prie choro ir kitus kalbinti ir cho-rą pavadinti Vyčių choru.

Verta tarti pagyrimo žodį Vytėms, kurios beveik pirmas vietas užima valdyboje ir skaitlingiau lanko susirinkimus už vaikus.

V. I. A.

CLEVELAND, OHIO.

Paliovus baisiajai karei ir praskambėjus apie Lietuvos neprigulmybę mūsų Vyčiai pirmutiniai pa-rodė savo duosnumą.

Lapkričio 15 ir 22 dd. laike repeticijų kėletas asmenų sumetė 135 dol.

Lapkričio 30 d. buvo Vyčių šeimyniškas va-karas. Pertraukoje. paaiškinus aukų reikalingumą, visi susirinkusieji, uždegti Tyvynės meile, dainuoda-mi tautos himną, sumetė \$60.00.

Gruodžio 2 d. buvo L. Vyčių susirinkimas, ku-riame daug-kas nutarta. Į kuopą įsirašė Vytė St. Vai-setaitė iš Du Bois, Pa. Aukų surinkta \$25.00. Viso Vyčiai suaukojo \$220.00. Dauguma aukojo kitose vietose.

Vyčių nauja valdyba sekantiems metams: pirmin. — A. Ribinskas; pagelb.—V. Runta; prot. rašt.—P. Sedeckis; fin. rašt.—A. S. Kulbickas; išdin.—J. Kuzas; kasos globėjai: J. Braziukas, F. Gaižutis; tvarkdarys—A. Sadauskas; dainų mokytojas—V. A. Greičius; režisieriai: M. M. J. Šimonis, V. Runta.

Yra vilties, kad nauja valdyba pasekmingai darbuosis delei jaunimo gerovės.

Matas.

HOMESTEAD, PA.

Prakilnus sumanymas

Sekmadienyje, lapkričio 24 d. L. Vyčių 11-ta kp. turėjo mfėnesinį susirinkimą.

Šis susirinkimas bus skaitomas vienu prakilniausių 11-tos kuopos istorijoje. Buvo inešta ir nutarta, kad kiekvienas 11-tos kuopos Vytis į Kalėdų Fo. d. aukotų nemažiau, kaip \$5.00, Vytės nemažiau, kaip \$1.00. Atsilankiusių buvo 25 nariai, suaukota virš \$200.00 (tame skaičiuje iš kasos paskirta \$25.00).

Tai dar ne viskas. Vyčių duoklė Tėvynei bus daug didesnė.

Dobilėlis.

MONTREAL, CANADA.

Lapkričio 24 d. Katalikų Vienybė įrengė koncertą parapijos naudai. L. Vyčių 33-čia kuopa prisidėjo pagelbon. Ji statė "Genovaitę". Išskyrus ka-reivius, visas roles užėmė Vyčiai. "Genovaitės" rolę turėjo Vytė O. Kleiziūtė; atliko puikiai. Sigito rolėje buvo J. Bruknis; taipgi vertas atžymėjimo gero lošimo.. Goliaus rolę užėmė P. Sanuolis; savo iškalba ir budu padarė publikoje didelį įspudį. Rodėsi, kad tai tas pats Goliaus apie kurį skaitome "Genovaitėje" Raganos rolėje—Vytė Šimkiūtė, Bertos Vytė O. Bubishiūtė irgi gerai atliko. Tik budeliai mažai energijos rodė.

Pertraukose draugijų atstovai sakė kalbas. Vyčių kalbėtoju buvo J. Bruknis. Trumpai, bet aiškiai apsklembė, kas yra Vyčiai, ką jie veikia ir ką ateityje rengiasi nuveikti. Ne vienas Vyčių priešas pamatė ir išgirdo savo aklumą ir trumparegystę, nes ir pas mus yra apie Vyčius visaip manačių gaivalų.

Aš parašiau

SHEBOYGAN, WIS.

Prie vietinės Lietuvos Vyčių 51-mos kp. priguli gražus burelis jaunimo, kuris uoliai darbuojasi.

Lapkričio 28-tą dieną— Padėkos Dienoje —buvo įrengta šeimyniška vakarienė. Vakaro programą

sudarė dainos ir žaidimai. Apsilankė ir gerb kleb. kun. A. Maliauskas, kuris jaunimui pasakė indomią kalbą.

Išsiskirstant namo, jaunimas susisprietė į burį ir iškilmingai padainavo tautos himną.

P. Bartuška.

PATERSON, N. J.

L. Vyčių 61 kp. laike parapijos fėrų įrengė du vakaru—lapkričio 16-tą ir 17-tą dd. Pirmą vakarą scėnoje statė veikalą "Karės Metų". Aktoriai buvo visi nauji, bet Vyčiai, tai visur Vyčiai. Visose srityse jie pasekmingi.

Sekmadienyje, lapkričio 17-tą dieną, buvo įrengtas didelis koncertas. Pirmiausia vietinis Vyčių choras dainavo Lietuvos Himną. Star Spangled Benner. (Amerikos himną) ir keletą lietuviškų dainų.

Neseniai susiorganizavęs benas, mokomas mok. J. Dittamo, ir-gi užėmė didelę vietą pragrame.

Buvo solų ir duetų dainuotų atsižymėjusių dainininkų. Buvo solų ir duetų smuika ir pianu, taippat ir deklamacijų.

Pranutė.

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBOS ADRESAI.

Dvasiškas vad.: kun. M. J. Urbanas, 301 State St., Du Bois, Pa.

Pirmin.: A. Aleksis (Aleksandra-vičius), 180¹/₂ Cardoni Ave., Detroit, Mich.

Vice-pirmin.: A. E. Petrauskaitė, 4 Congress Ave., Waterbury, Conn.

Raštin.: V. Rukštalis, 151 Garfield Ave., Valparaiso, Ind.

Išdininkas: P. Baltutis, 3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Literatiškoji Komisija:

Dr. J. J. Bielskis, 703 Fifteenth St., N. W., Washington, D. C.

Pr. Juras, Kenrick Seminary, Webster Grove, Mo.

L. Šimutis, 456 Grand St., Brooklyn, N. Y.

J. Navickas, Catholic University Apostolic M. House, Washington, D. C.

V. Greičius, 8315 Bellevue Ave., Cleveland, Ohio.

Turinys "Vyčio" No. 16 | 57 |.

I. Linkėjimai. A. J. ALEKSIS, L. V. C. Pirm.	1	pusl.
II. Šventės ir mūsų linkėjimai. M. Z.	2	"
III. Atgimkime su užgimimu. P. M. J.	3	"
IV. Lietuva Kalėdų Šventėse. J. BALTIS.	4	"
V. Jonienės Kučios. Z. BAGDŽIUNIUTĖ-SAKALAUŠKIENĖ.	7	"
VI. Į užburtą šalį (eilės). PUTINAS.	8	"
VII. Prūsų Lietuviai nuvertė vokiečių valdžią. L. INF. BIURAS.	9	"
VIII. Konkursas. L. V. CENTRO VALDYBA.	9	"
IX. Skaitykite. "VYČIO" RED.	9	"
X. Nuo Administracijos. "VYČIO" ADMINIST.	9	"
XI. Tinginio darbininko nenusidavus savaitė. J. V. KOVAS.	9	"
XII. Naują tvarką pradedant. Centralietis.	10	"
XIII. Lietuvos Klausimas ir žydai. M-A.	11	"
XIV. Pavasario Burtas. PUTINAS.	13	"
XV. Mačiau besileidžiant (Gaidos). MUZ. A. J. ALEKSIO.	13	"
XVI. Šviesus Šešėlis. JUSTAS ŽYDRYS.	14	"
XVIII. Didelis Veikėjas. P. PETRENAS.	24	"
XIX. Iš Centro Raštinės. V. RUKŠTALIS, L. V. C. R.	26	"
XX. Brangus Jaunime! J. VILIMAS.	28	"
XXI. Kas jaunimo veikiama (korespondencijos):		
1. Chicago, Ill.; 2. Hartford, Conn.; 3. Bridgeport, Conn.; 4.		
Chicago, Ill.; 5. Montreal, Canada; 6. Cleveland, Ohio; 7. Ho-		
mested, Pa.; 8. Montreal, Can.; 9. Sheboygan, Wis.; 10. Pater-		
son, N. J.	28	"
XXII. Valdybų adresai.	31	"
PAVEIKSLAI:		
1. Kun. J. Tumo; 2. L. Vyčių 16-tos kp.; 3. Iškeliavimas iš tėvų-		
nės; 4. V. Kudirkos; 5. V. J. Kraužlio.		

"VYTIS,"

3261 South Halsted St.,

CHICAGO, ILL.